

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
Ekonomická fakulta

Udržitelné podnikání v hotelnictví

Bakalářská práce

Studijní program: B6208 – Ekonomika a management
Studijní obor: 6208R175 – Ekonomika a management služeb - Cestovní ruch
Autor práce: **Veronika Bočková**
Vedoucí práce: Ing. Magdalena Zbránková, Ph.D.

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Veronika Bočková**
Osobní číslo: **E14000129**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Ekonomika a management služeb - Cestovní ruch**
Název tématu: **Udržitelné podnikání v hotelnictví**
Zadávající katedra: **Katedra podnikové ekonomiky a managementu**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

1. Teoretický úvod do problematiky udržitelného podnikání v hotelnictví.
2. Zhodnocení principů využívání udržitelného podnikání ve vybraném hotelu.
3. Komparace zjištěných skutečností v rámci sektoru hotelnictví.
4. Doporučení a závěrečná shrnutí na základě zjištěných skutečností.

Rozsah grafických prací: **dle potřeby dokumentace**

Rozsah pracovní zprávy: **30 normostran**

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

KŘÍŽEK, Felix a Josef NEUFUS. Moderní hotelový management: nové trendy a metody v řízení hotelů, aktualizované informace o hotelovém provozu a jeho organizaci, optimalizace provozu s ohledem na ekologii a etiku, praktické příklady a fotografická příloha. 2. aktualiz. a rozšíř. vyd. Praha: GRADA Publishing, 2014. ISBN 9788024748351.

BERÁNEK, Jaromír. Moderní řízení hotelového provozu. 5. zcela přeprac. vyd. Praha: MAG Consulting, 2013. ISBN 9788086724454.

Firma a životní prostředí: od prvních kroků ke komplexní strategii. Praha: Byznys pro společnost, 2012. ISBN 9788090518803.

WELLS, Geoffrey. Sustainable Business: Theory and Practice of Business under Sustainability Principles. Cheltenham, UK: Edward Elgar, 2013. ISBN 9781781001851.

EPSTEIN, Marc JAY a Adriana Rejc BUHOVAC. Making sustainability work best practices in managing and measuring corporate social, environmental, and economic impacts. 2nd ed. San Francisco: Berrett-Koehler Publishers, 2014. ISBN 9781609949952.

Elektronická databáze článků ProQuest (knihovna.tul.cz)

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Magdalena Zbránková, Ph.D.**

Katedra podnikové ekonomiky a managementu

Konzultant bakalářské práce: **Ing. Miroslav Souček**

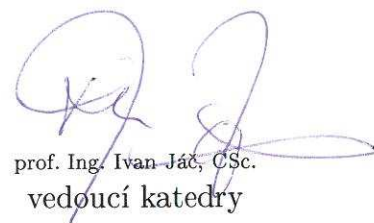
ředitel Clarion Grandhotel Zlatý Lev Liberec

Datum zadání bakalářské práce: **30. října 2016**

Termín odevzdání bakalářské práce: **31. května 2018**

prof. Ing. Miroslav Žižka, Ph.D.
děkan

prof. Ing. Ivan Jác, CSc.
vedoucí katedry

V Liberci dne 30. října 2016

Prohlášení

Byla jsem seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědoma povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím mé bakalářské práce a konzultantem.

Současně čestně prohlašuji, že tištěná verze práce se shoduje s elektronickou verzí, vloženou do IS STAG.

Datum:

Podpis:

Anotace

Bakalářská práce je zaměřena na problematiku udržitelného podnikání hotelu Clarion Grandhotel Zlatý Lev. Cílem práce je zhodnotit současný stav hotelu, porovnat jeho způsob řízení v oblasti udržitelného podnikání s jiným hotelem, konkrétně s hotelem Adria, a poukázat tak na rozdíly aplikovaných opatření v klasickém a ekologickém hotelu.

V úvodní části je provedena rešerše literatury, která vymezuje pojmy spojené s udržitelným podnikáním a hotelnictvím. Tato kapitola věnuje svou pozornost zvláště pojmu ekologický hotel a certifikaci hotelů. Zabývá se také uplatňováním ekologického managementu, jeho principům a opatřením.

Další část se zabývá zhodnocením využívání vybraných principů udržitelného podnikání v hotelu Clarion Grandhotel Zlatý Lev v ekonomické, ekologické a sociální oblasti. Součástí je také provedená komparace hotelu Clarion Grandhotel Zlatý Lev s hotelem Adria z hlediska oblastí spotřeby vody, energie, odpadů a dalších poskytovaných služeb.

V závěrečné části je provedeno ekonomické zhodnocení zavedených opatření z hlediska udržitelného podnikání v hotelu Clarion Grandhotel Zlatý Lev a shrnutí poznatků na základě zjištěných skutečností.

Klíčová slova

Ekologický hotel, ekologie, ekoznačení, hotelnictví, udržitelnost, úspory

Annotation

Sustainable Business in Hotel Industry

This bachelor thesis is focused on sustainable business of Clarion Grandhotel Zlatý Lev. The aim of the thesis is to evaluate the current state of this hotel and to compare its method of sustainable business management with hotel Adria. This thesis also points out the differences of applied measures in ordinary and ecological hotel.

The introduction contains a literary research which defines the terms in connection with sustainable business and hotel industry. This chapter pays special attention to the so-called green hotel and hotel certification. It also deals with the application of environmental management, its principles and its measures.

The next part deals with the evaluation of using selected principles of sustainable business in hotel Clarion Grandhotel Zlatý Lev in the economic, environmental and the social field. The comparison of Clarion Grandhotel Zlatý Lev with Adria hotel is also part of this bachelor thesis, especially it is related to the field of water consumption, energy consumption, waste and other provided services.

The final part turns attention to the evaluation of the implemented measures with respect to sustainable business in Clarion Grandhotel Zlatý Lev and also to the summary of the findings based on discovered facts.

Keywords

Ecological hotel, ecology, eco-labelling, hotel industry, savings, sustainability

Obsah

Seznam ilustrací.....	8
Seznam tabulek.....	9
Úvod.....	10
1 Teoretické vymezení principů udržitelného podnikání v hotelnictví	11
1.1 Udržitelné podnikání a jeho vývoj	11
1.2 Ekologické hotelnictví.....	13
1.3 Ekologický hotel	17
1.4 Certifikace (ekoznačení) hotelů - Ecolabelling.....	20
2 Zhodnocení využívání principů udržitelného podnikání v hotelu Clarion Grandhotel Zlatý Lev	24
2.1 Charakteristika hotelu Clarion Grandhotel Zlatý Lev	24
2.2 Zhodnocení využívání vybraných principů udržitelného podnikání v hotelu Clarion Grandhotel Zlatý Lev	28
2.3 Pilíře udržitelného podnikání v hotelu Clarion Grandhotel Zlatý Lev.....	32
2.4 Komparace vybraných oblastí udržitelného podnikání v hotelu Clarion Grandhotel Zlatý Lev a v hotelu Adria Praha.....	35
3 Ekonomické vyhodnocení efektivnosti vybraných udržitelných opatření v Grandhotelu Zlatý Lev	44
4 Zhodnocení situace podniku Clarion Grandhotel Zlatý Lev ve vybraných oblastech udržitelného podnikání.....	48
Závěr	50
Seznam citací.....	52
Seznam příloh.....	56

Seznam ilustrací

Obr. 1: Fáze Green managementu	16
Obr. 2: Ukázka ekologického hotelu – ContainHotel.....	18
Obr. 3: Logo ekologicky šetrné služby	21
Obr. 4: Ekologická značka „The Flower“ udělovaná EU	22
Obr. 5: Logo hotelu Clarion Grandhotel Zlatý Lev	24
Obr. 6: Mapa umístění hotelu Clarion Grandhotel Zlatý Lev	25
Obr. 7: Logo hotelu Adria Praha	36
Obr. 8: Mapa umístění hotelu Adria Praha	36

Seznam tabulek

Tab. 1: Přehled ekologických zařízení v ČR vlastníci certifikát ekoznačky EU.....	23
Tab. 2: Oblasti udržitelného podnikání hotelu Clarion Grandhotel Zlatý Lev	35
Tab. 3: Hotel Clarion Grandhotel Zlatý Lev viz hotel Adria	37
Tab. 4: Komparace v oblasti spotřeby tepla a elektřiny.....	39
Tab. 5: Komparace v oblasti spotřeby, dalšího využití a znečišťování vody.....	40
Tab. 6: Komparace v oblasti třídění a minimalizace odpadů.....	41
Tab. 7: Komparace v oblasti řízení hotelu a poskytovaných služeb.....	42
Tab. 8: Příklad úspory vody - instalace úsporných perlátorů.....	44
Tab. 9: Příklad úspory vody - instalace úsporných nádrží do toalet.....	45
Tab. 10: Příklad úspory elektřiny - instalace úsporných žárovek.....	46
Tab. 11: Příklad úspory elektřiny - instalace pohybových čidel	46

Úvod

Hlavním podnětem pro sepsání této bakalářské práce byl zájem o využívání principů udržitelného podnikání v hotelnictví. Dalším zájmem bylo také zjistit, zda se může zásadami a principy udržitelného podnikání řídit hotel, který nemá udělen certifikát ekologické značky a proto není považován za ekologický hotel. Při provozu ekologických hotelů se bere ohled na stále se zhoršující životní prostředí, proto tyto hotely svým klientům nabízejí možnost změnit přístup k našemu životnímu prostředí a zvýšit také jejich zájem o environment.

Pro vypracování bakalářské práce byl vybrán hotel Clarion Grandhotel Zlatý Lev. Tento hotel byl zvolen, protože je jedním ze symbolů města Liberec. Hotel má také dlouhodobou tradici a výraznou secesní architekturu, na kterou láká hosty nejen z tuzemska, ale i zahraničí. V tomto hotelu bude provedeno zhodnocení vybraných oblastí udržitelného podnikání, především se zaměřením na oblast spotřeby vody, spotřeby energie, odpadů a dalších poskytovaných služeb.

Cílem bakalářské práce je, na základě vymezení principů udržitelného podnikání, zhodnotit jejich využívání v hotelu Clarion Grandhotel Zlatý Lev a následně provést komparaci vybraných oblastí udržitelného podnikání s ekologickým hotelem Adria Praha. Případně hotelu Clarion Grandhotel Zlatý Lev doporučit postupy, které by vedly ke snižování dopadu jeho činností na životní prostředí.

Práce je rozdělena do třech částí. První kapitola je zaměřena na teoretické vymezení principů udržitelného podnikání v hotelnictví a objasnění definic a vymezení pojmů týkajících se hotelnictví a udržitelného podnikání. Dále se práce zaměřuje na postupy zavedení principů udržitelného podnikání s možností jejich aplikace na hotel. Druhá část se zabývá charakteristikou hotelu Clarion Grandhotel Zlatý Lev a zhodnocením využívání principů udržitelného podnikání v sociální, ekonomické a ekologické oblasti. V této části práce je také popsána činnost hotelu Adria, který již ekologický certifikát vlastní, a podmínky, které k jejímu získání musel splnit. Činnost hotelu Adria bude ve vybraných oblastech porovnána s činností hotelu Clarion Grandhotel Zlatý Lev. Na závěr bude provedeno vyhodnocení systému řízení hotelu v souvislosti s environmentálními zásadami a principy.

1 Teoretické vymezení principů udržitelného podnikání v hotelnictví

V této kapitole bude představena charakteristika udržitelného rozvoje a jeho vývoje a budou zde vysvětleny pojmy s tím související, což současně zahrnuje například téma odpovědného podnikání. Dále pak kapitola vysvětluje, co znamená pojem hotelnictví a zabývá se také ekologickými přístupy v hotelnictví. Na závěr této kapitoly bude upřesněn pojem ekologický hotel a také bude představen systém certifikace ekologických hotelů.

1.1 Udržitelné podnikání a jeho vývoj

Chceme-li se zabývat problematikou udržitelnosti, udržitelného rozvoje či udržitelného podnikání, nejprve by bylo vhodné si pojmy vysvětlit. Tyto pojmy vychází ze slova udržet (udržovat), což znamená dlouhodobě, vědomě a aktivně usilovat o rozvoj nebo zachování systému v rovnovážném stavu. Pokud se mluví o udržitelnosti, společnost chce dosáhnout rovnováhy sil, které působí na systém tak, aby nedošlo k nekontrolovatelným a nežádoucím změnám. Udržitelnost bývá často zaměňována za tzv. „zezelenání“, což znamená aplikaci principů, které jsou spojené s ochranou životního prostředí. Zahrnuje více oblastí než pouze životní prostředí a vedle environmentálního aspektu je potřeba zmínit i další aspekty, kterými jsou například aspekt právní neboli legislativní, finanční, ekonomický, průmyslový, sociální a behaviorální. Klade také důraz na čas, tedy vyžaduje dlouhodobý až trvalý efekt a schopnost celistvého myšlení. (Pawliczek, 2011)

Myšlenka trvale udržitelného rozvoje vychází z rozvoje lidské společnosti, který uvádí v soulad hospodářský a společenský pokrok s cílem plnohodnotně zachovat životní prostředí. Právě plnohodnotné zachování životního prostředí dalším generacím v co nejméně pozměněné podobě je jedním z hlavních cílů trvale udržitelného rozvoje. (Pawliczek, 2011)

Základem koncepce trvale udržitelného zdroje je mimo jiné zajistit rovnováhu mezi třemi základními pilíři: sociálním, ekonomickým a environmentálním, což vyjadřuje symbolicky heslo: lidé, planeta a prosperita. Sociální pilíř představuje respektování materiálních a duchovních potřeb členů společnosti, ekonomický pilíř udržení stabilní úrovně ekonomického rozvoje a zaměstnanosti a environmentální pilíř vychází z šetrného využívání přírodních zdrojů a účinné ochrany životního prostředí. Předpokladem pro úspěšné realizování strategie udržitelného rozvoje je to, že se tyto pilíře musí vzájemně propojovat

a musí docházet právě k jejich vzájemné rovnováze. (Mulačová, Mulač, 2013)

Podle zákona č. 17/1992 Sb. o životním prostředí je trvale udržitelný rozvoj v § 6 definován jako „*takový rozvoj, který současným i budoucím generacím zachovává možnost uspokojovat jejich základní životní potřeby a přitom nesnižuje rozmanitost přírody a zachovává přirozené funkce ekosystému.*“ (Česko, 1992)

Podle Pawliczka (2011) mezi principy udržitelného rozvoje patří zejména:

- Obnovitelné rozvoje, které by měly být čerpány maximálně takovou rychlostí, kterou se stačí obnovovat.
- Vyčerpatelné zdroje, které by měly být čerpány maximálně takovou rychlostí, kterou budou budovány jejich náhrady, na něž bude možno plynule přejít.
- Intenzita znečišťování, která nesmí přesáhnout asimilační kapacitu životního prostředí.
- Část současných technologií, která by měla být investována na redukci znečištění, snížení plýtvání a zvýšení efektivity.

Z pohledu podnikání se udržitelnost snaží o snižování všech možných nákladů, včetně nákladů budoucích, a zajistit tak dlouhodobou prosperitu a konkurenceschopnost. (Pawliczek, 2011) Firmy se proto začínají do procesu udržitelného a odpovědného podnikání stále více zapojovat, vytvářejí různé strategie a hledají řešení, která nejsou prospěšná pouze pro jejich podnikání, ale také pro vývoj celé společnosti a šetrnost vůči naší planetě. Zejména malé či střední rodinné podniky tvoří většinu obchodních organizací. Chování takových podniků překračuje rámec finančních zájmů pro komunitu či vnější prostředí. Rodinné firmy s větší pravděpodobností snižují externí škodlivost pro společnost, řeší informace o udržitelnosti se svými spotřebiteli a vyrábí produkty či poskytují služby za spravedlivé ceny a šetrné ke svému okolí. (Wells, 2013)

Společnost může vytvářet tzv. environmentální strategii, což je strategie odpovědného přístupu k životnímu prostředí, která je velmi často součástí konceptu společenské odpovědnosti (CSR – z anglického Corporate Social Responsibility). Společenská odpovědnost je podobně jako udržitelnost založena na rovnoměrném rozvoji ekonomické, sociální a environmentální oblasti. Dobře rozvinutá environmentální strategie společnosti

může zvýšit povědomí o svém podnikání a ohleduplný přístup vůči přírodě může společnosti dokonce přinést finanční úspory a přispět tak k dlouhodobé udržitelnosti společnosti na trhu tím, že zmírní negativní dopad podnikání na životní prostředí. Společnosti se obvykle při plánování environmentální strategie zaměřují na oblasti využití či spotřeby zdrojů, odpadového hospodářství, emisí a ochranu klimatu, spotřebu energií, ochranu biodiverzity či řízení environmentálních rizik. K životnímu prostředí se nemusí šetrně chovat pouze velké podniky. I ty malé mohou svým přístupem k podnikání ovlivnit celý trh a dopad jejich podnikání na životní prostředí. (Byznys pro společnost, 2012)

Podnětem pro realizaci strategie společnosti sjednotit sociální, environmentální a ekonomické dopady může být například pohánění vnitřními faktory, závazek managementu k udržitelnému rozvoji či uznání managementu, že udržitelnost může být pro společnost velice prospěšná, jelikož bude tvořit finanční hodnotu pro společnost a to prostřednictvím zvýšených tržeb nebo nižších nákladů. Hlavním impulsem pro vytvoření strategie udržitelnosti pak bývají vládní požadavky trhu, akce konkurentů či tlak ze strany různých nevládních organizací, který je vyvíjen například při kontrolách emisí skleníkových plynů. (Epstein, Buhovac, 2014)

Důležité je si tedy uvědomit, že udržitelné myšlení je základní a nezbytně nutný koncept, který by měl být součástí každého podnikatelského projektu. Wells (2013) je přesvědčen, že každý podnik má potenciál k tomu, aby přispěl k většímu blahu a spokojenosti lidí ve všech úrovních společnosti po celém světě. Nejen jedinec, ale také každý podnikatelský subjekt, by po stránce udržitelnosti měl být odpovědný ve svém chování a rozvíjet tímto směrem svůj potenciál pro budoucnost. Pokud si toto většina lidí a podniků uvědomí, přispějí tím tak k celkovému zlepšení situace v oblasti udržitelnosti a tím dojde k lepším podmínkám pro náš život a pro život budoucích generací.

1.2 Ekologické hotelnictví

Hotelnictví jako pojem v sobě slučuje především stravovací a ubytovací služby, což také záleží na jednotlivých typech hotelů, kde se nabídka jednotlivých služeb může lišit. Je charakterizován jako relativně samostatný obor, který se týká služeb v rámci účastníků cestovního ruchu. Jak uvádí Kašpar (1989), předmětem jeho činnosti je výstavba, řízení a organizace nejen samostatných hotelů, ale i celých skupin hotelů, dále také zabezpečování

chodu hotelů a poskytování hotelových služeb. V současné době se nejen v oboru cestovního ruchu, ale i jiných oborech podnikání, stále častěji setkáváme s trendem „zeleného“ podnikání. Podstatou tohoto trendu je přijímat ekologické návyky a dbát na jejich praktiky a to nejen z důvodu šetření životního prostředí, ale také z důvodu zvýšení ziskovosti či rentability. S tímto trendem je v posledních letech spojován také hotelový průmysl, který se stále vyvíjí a je stále více vítán také u klientů ubytovacích zařízení. Budoucnost „zeleného“ podnikání v hotelnictví je velice slibná a důležitá a to nejen pro ochranu životního prostředí, ale také pro úsporu zdrojů, materiálu či energie.

První zmínky o hotelovém průmyslu a cestovním ruchu pocházejí již z doby před naším letopočtem. Již tehdy se začal vyvíjet a nadále rozvíjet druh obchodní činnosti, přesněji přijímání a ubytování cestujících. Hotely, tak jak je známe dnes, vznikly na přelomu 18. a 19. století a to díky prudkému rozvoji železniční dopravy. Cestování se stále více zrychlovalo a v důsledku toho došlo ke vzniku komfortnějšího druhu ubytování, než takového, který se poskytoval do té doby. Hotely vznikaly a byly určeny především za účelem poskytnutí přechodného bydlení. V České republice se začalo hotelnictví rozvíjet především v lázeňství a to od 2. poloviny 19. století. Od roku 1999 se pak český hotelový průmysl zaměřuje především na rozvoj kvality poskytovaných služeb, s čímž může být také spojen trend zavádění ekologických principů do některých z hotelů na našem území. (Beránek, 2013)

Asociace hotelů a restaurací České republiky sestavila „Oficiální jednotnou klasifikaci ubytovacích zařízení České republiky pro období let 2015 – 2020 a to za podpory Ministerstva pro místní rozvoj ČR a České centrály cestovního ruchu (CzechTourism). V této klasifikaci jsou zařazována jednotlivá ubytovací zařízení do příslušných kategorií a tříd podle české technické normy ČSN 76 1110. Ministerstvo pro místní rozvoj ve vyhlášce č. 501/2006 Sb. pak definuje základní pojmy. Do těchto pojmů patří například ubytovací zařízení. Jedná se o takovou stavbu nebo její část, kde je poskytováno ubytování a služby s tím spojené a za tuto stavbu se nemůže považovat bytový či rodinný dům nebo stavby určené pro rodinnou rekreaci. (Hotelstars, 2013)

Ubytovací zařízení se dále řadí podle klasifikace a kategorií na hotel, motel, penzion, hotel, hotel garni a ostatní ubytovací zařízení (specializovaná ubytovací zařízení pro období 2015 – 2020). Kategorizací se pak rozumí proces rozdělení ubytovacích zařízení do jednotlivých

kategorií, klasifikací, stanovení minimálních požadavků na jednotlivé třídy. Ubytovací zařízení, která splňují povinné požadavky, se dále označují „hvězdami“. Zařízení, která splňují i nepovinné požadavky, mohou získat také označení „Superior“. Není pravdou, že lze ubytovacím zařízením udělit pouze pět hvězd. Ve světě se lze setkat také s šestihvězdičkovými či sedmihvězdičkovými hotely. Také u nás se nachází jeden šestihvězdičkový hotel, který se nazývá One Room Hotel a hosté ho mohou navštívit v Praze na Žižkovské věži. (Polanecký, Získalová – databáze ProQuest, 2018)

Dalším pojmem může být ubytovací jednotka. Tou se vyznačuje samostatný pokoj nebo soubor místností, které splňují svým technickým uspořádáním a vybavením požadavky na přechodné ubytování a k takovému účelu jsou také užívány. Typy ubytovacích jednotek dále rozlišujeme například podle počtu ubytovaných osob, podle počtu místností či vybavením místnosti. (Polanecký, Získalová – databáze ProQuest, 2018)

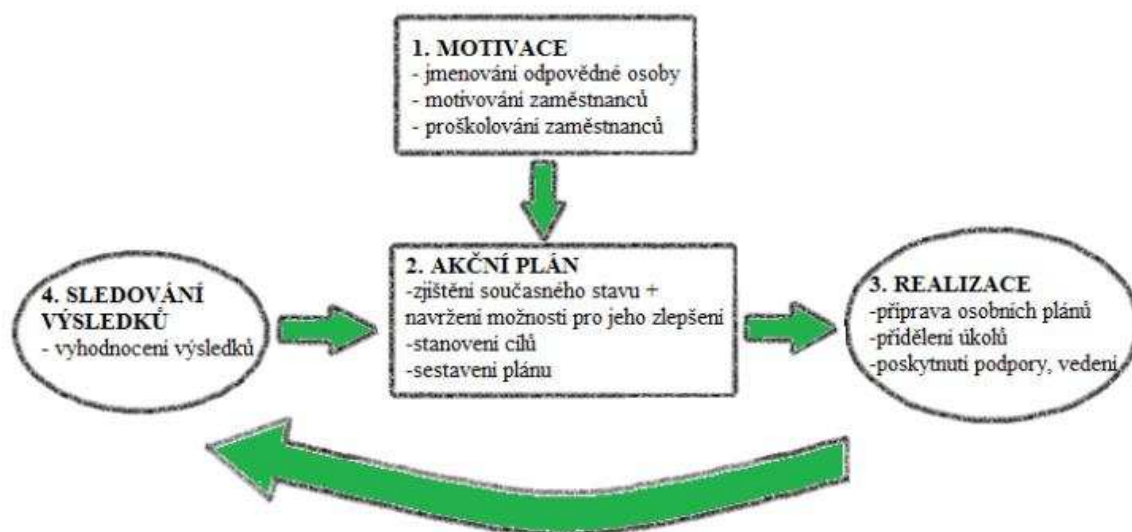
Hotel je v této vyhlášce definován jako takové zařízení, které poskytuje přechodné ubytování a služby s tím spojené a musí disponovat nejméně s 10 pokoji pro hosty. Hotely se člení do 5 tříd a liší se podle svého zaměření, velikosti či umístění. Jednou z podmínek pro získání členství v AHR ČR je doložení ekologické aktivity hotelu z oblasti omezování spotřeby energie, spotřeby vody a produkce odpadů a správné nakládání s nimi nebo doložení některého z EKO-certifikátů. (Hotelstars, 2013)

Jak již bylo uvedeno, trendem současnosti, je snaha o zavádění ekologických principů do provozu podniků a to jak v podobě ekologických směrnic nebo jiných variant environmentálního řízení. Jedná se o tzv. Green management (zelený management). Cílem green managementu je propojení ekologie s ekonomikou a vytvoření tak části filosofie řízení podniku. Výsledkem zavedení green managementu do podniku je zlepšení trvalého ekonomického růstu a prosperity podniku a zejména postupné snižování negativních dopadů činností, výrobků nebo služeb na životní prostředí. (MMR, 2006)

V souvislosti s hotelovým provozem představuje green management systém řízení hotelu, který se zaměřuje na optimalizaci vlivu hotelového provozu na životní prostředí. Jeho hlavním cílem je šetrné nakládání s materiálem, energiemi a dalšími zdroji, úspora provozu či redukce faktorů, které zatěžují životní prostředí. Tento trend se v poslední době týká především větších hotelů nebo hotelových řetězců, které tak reagují na poptávku

a prosazování zdravého životního stylu, ekoturistiky nebo například časté vyhledávání lokálních či bio potravin ze strany klientů. Kladný postoj k uplatňování ekologických přístupů je velmi výhodný zejména pro ty hotely, které svou činností (omezování spotřeby vody, energie apod.) přispívají ke snižování provozních nákladů. (Beránek, 2013)

Z výše uvedeného textu vyplývá, že green management je dlouhodobý a soustavný proces, který pro správné fungování probíhá ve čtyřech základních fázích. Tyto fáze je možné vidět na níže uvedeném schéma, viz obrázek č. 1.

Obr. 1: Fáze Green managementu

Zdroj: vlastní zpracování podle MMR

- 1) Fáze motivace spočívá ve jmenování osoby, která bude odpovědná za provádění „zeleného podnikání“ a jeho plynulé fungování v hotelovém zařízení. Je důležité, aby tato osoba vše vysvětlila svým zaměstnancům, rozdělila mezi ně úkoly, kterými se každý z nich bude věnovat a seznámila je s cíli podniku. Samozřejmě by mělo být to, aby odpovědná osoba šla personálu příkladem a své podřízené by měla také v jejich činnosti neustále motivovat, podporovat a při jakémkoliv návrhu z jejich strany, by je měla vyslechnout, popřípadě ocenit či odměnit. Zaměstnanci by také měli být v oblasti ochrany životního prostředí neustále proškolení a informováni a to například prostřednictvím různých setkání nebo konferencí, která se tímto tématem zabývají.

- 2) Fáze plánování akce je druhým stupněm green managementu. V této fázi se zjišťuje zejména současný stav a navrhuje se možnosti pro jeho zlepšení. Odpovědná osoba společně se svými podřízenými sestavuje plán, ve kterém se řeší postup pro zvládnutí akce, stanovují se zde priority a vymezuje se zde odpovědnost jednotlivých zaměstnanců a jejich činnost. Zároveň je velice důležité, aby si podnik a jeho personál stanovil cíle, kterých by chtěl v budoucnu dosáhnout a to jak těch snazších, tak těch náročnějších.
- 3) Fáze realizace je zřejmě nejobtížnější fází, která nastává po důkladném propracování postupů a vytyčení cílů. V této fázi dochází k přípravě osobních plánů. Každému zaměstnanci se zde přidělují jiné úkoly, za které jednotlivec pak osobně zodpovídá. Personál by také měl projít navazujícími školeními a průběžně by měl být informován o různých změnách, které se týkají například úspory energií, vody nebo snižování odpadů. Důležité je, aby management podniku své zaměstnance neustále motivoval a jejich úsilí uměl následně ocenit.
- 4) Poslední fází je sledování výsledků. V této fázi se vyhodnocuje úsilí všech zaměstnanců podniku v průběhu určeného období. Monitoruje se, zdali bylo dosaženo požadovaných záměrů a cílů a pokud ne, začne se pracovat na nápravě. (MMR, 2016)

1.3 Ekologický hotel

Se stále se zvyšujícím zájmem o ochranu životního prostředí také stoupá zájem o budování tzv. ekohotelů. Na počátku 90. let 20. století se začaly řešit otázky týkající se environmentálního stavu světa a to hned na několika konferencích, které změnily pohled lidstva na problematiku životního prostředí. Mezi ty nejvýznamnější patřily „Summit Země“, který byl pořádán Spojenými národy v Rio de Janeiru roku 1992, „Montrealský protokol“, který se konal roku 1991 na ochranu ozónové vrstvy nebo „Kyótský protokol“ konaný v roce 1997, který řešil otázky globálního oteplování. Díky tomu se spousta subjektů rozhodla položit základy environmentálního uvědomění a také to podnítilo vznik prvních dokumentů, které se věnují standardizaci přístupů v „green hotel managementu“. (MMR, 2016)

Podle asociace zelených hotelů (Green Hotels Association) je ekohotel nebo také „zelený hotel“ environmentálně přátelské ubytovací zařízení, jehož management zavádí takové programy a opatření, která slouží pro úsporu vody, energií a redukci pevného odpadu, čímž zároveň snižuje náklady, šetří životní prostředí a chrání tak naši zemi. (Green Hotels Association, 2017) Pro představu ekologického hotelu si lze prohlédnout obrázek viz níže. Jedná se o sezónní ekologický hotel určený pro celkem 13 hostů, který je postaven z přepravních kontejnerů a je umístěn na břehu řeky Labe.

Obr. 2: Ukázka ekologického hotelu – ContainHotel

Zdroj: TZB-info (2016)

Za ekologický nebo jinak řečeno „zelený“ hotel může být označeno takové ubytovací zařízení, které vlastní evropský certifikát „The Flower“ nebo domácí českou značku „Ekologicky šetrná služba“. Obě loga jsou vyobrazená v kapitole, která zkoumá problematiku certifikace ekologických hotelů níže v textu. Loga jsou také garantována Ministerstvem životního prostředí a jsou uznávána nejenom v České republice, ale také v zahraničí. V České republice posuzuje žádosti a uděluje certifikát ekologické značky hotelům a jiným ubytovacím zařízením Česká informační agentura životního prostředí (CENIA). Hotel, který žádá o udělení národní ekoznačky nebo ekoznačky EU, musí splňovat určitá kritéria pro přidělení a o jejím udělení rozhoduje právě Ministerstvo životního prostředí. (MMR, 2016)

Ekoznačka je tedy ochranná známka, která kterémukoliv zákazníkovi určitého ubytovacího zařízení zaručuje eliminaci negativních vlivů na životní prostředí. Mezi kritéria pro udělení ekoznačky patří například omezování spotřeby energií, vody a produkce odpadů. V takovém

zařízení, které splňuje podmínky pro získání ekoznačky, jsou preferovány ekologicky šetrné výrobky, třídí se zde odpad a omezuje se jeho produkce, svítí se výhradně úspornými žárovkami, využívá se srážková voda atd. Také hosté jsou aktivně zapojováni do provozu takového hotelu a to například tím, že si sami regulují teplotu ve svém pokoji, jsou vyzíváni, aby zhasínali světla před opuštěním pokoje nebo aby nenechávali zbytečně protékat vodu. Na každém pokoji pak mívají koše na třídění odpadu. Klientům „zelených“ hotelů se také doporučuje, aby využívali spíše hromadnou dopravu v případě cest po městě. (MMR, 2016)

V České republice se trend zeleného podnikání začal v průběhu deseti let stále více rozvíjet. Důkazem toho je několik ubytovacích zařízení, která kritéria pro udělení značky „Ekologicky šetrná služba“ splňují. I přes to se však očekávalo, že se myšlenka „zeleného hotelnictví“ na českém trhu uchytí mnohem více. Překážkami pro vybudování ekologického hotelu tak mohou být především vysoké náklady spojené s výstavbou a provozem takovýchto zařízení. Prvním certifikovaným ekohotelem v ČR se stal pražský hotel Adalbert v roce 2006. „Zelená zařízení“ jsou vyhledávána především zahraniční klientelou, jelikož pro domácí klientelu je stále ještě téma ekologických hotelů téměř neznámé. Za zmínku určitě stojí první a jediný ekologický hotel Chateau Mcely u nás, který se pyšní oceněním „The Flower“ a je vůbec jediným pětihvězdičkovým hotelem své podoby v Evropě. (nazeleno.cz, 2013)

Provoz v hotelových a restauračních zařízeních hraje velkou roli při znečišťování životního prostředí. Proto by se měl hotel, který se rozhodne jít takzvaně „zelenou“ cestou, snažit o sladění ekologických a ekonomických zájmů právě kvůli zachování životního prostředí budoucím generacím. Je třeba si také uvědomit, že ekologický management může výrazně prospět v naplňování obchodních cílů, protože redukovaná spotřeba znamená redukované náklady. To vede k tomu, že například úspora energií může dosahovat až několika desítek procent. Pracovníci, kteří jsou v takovýchto zařízeních ve vedoucí pozici, by měli mít odhodlání a měli by se snažit motivovat ostatní zaměstnance k tomu, aby se ekologické principy staly součástí filozofie podniku a jít jim příkladem. (Křížek, Neufus, 2014)

Cílem takového hotelu by mělo být zejména poskytování služeb vysoké kvality, které budou splňovat požadavky na ochranu životního prostředí. Aby hotel dosáhl tohoto cíle, musí celý tým pracovníků hotelu zpracovat manuál, který bude odpovídat konkrétním hotelovým podmínkám a bude obsahovat opatření, která se budou týkat třech základních oblastí:

hospodaření s odpadem, úspory energií a tréninku či proškolení zaměstnanců. Pro hotel, který se začne zabývat otázkou ekologického přístupu k životnímu prostředí, může být tento tah jistým marketingovým nástrojem. Pokud totiž ukáže péči o životní prostředí, získá si tím mnohdy zájem či respekt od mnoha hotelových hostů, protože, jak již bylo řečeno, oblíba vyhledávat takováto zařízení neustále roste vzhledem k zvyšujícímu se povědomí o nutnosti chránit nebo šetrně využívat přírodní zdroje. (Křížek, Neufus, 2014)

1.4 Certifikace (ekoznačení) hotelů - Ecolabelling

Jak již bylo zmíněno ve výše uvedených odstavcích, hotely, které se zabývají zavedením green managementu do svého podniku, usilují o různé certifikace, které značí, že služby, které daný hotel poskytuje, jsou ekologicky šetrné. Jedná se o tzv. ecolabelling. Pro udělení certifikací je potřeba splnit řadu podmínek a předem vymezených kritérií. Pokud všechna kritéria a podmínky hotel splní a získá tak ekologickou značku, znamená to, že provoz hotelu je v souladu s životním prostředím a přispívá k ochraně zaměstnanců, hostů, ale také svému okolí. Do významných systémů ekologické certifikace ubytovacích zařízení patří zejména již zmíněná domácí ekologická značka „Ekologicky šetrná služba“ nebo tzv. Evropská květina (The Flower), která je udělována v rámci EU. Obě tyto ekoznačky jsou vyobrazené na obrázcích č. 3 a č. 4. (Beránek, 2013)

Kromě těchto uvedených ekoznaček může hotel získat také certifikaci zelených budov tzv. LEED (Leadership in Energy and Environmental Design), která dokládá, že budova byla navržena a vybudována s ohledem na šetrnost k životnímu prostředí. (Česká rada pro šetrné budovy, 2017)

Obr. 3: *Logo ekologicky šetrné služby*

Zdroj: Ekospotřebitel (2018)

Myšlenka ekologického značení vznikla na základě programu, který se konal ve Spolkové republice Německo v roce 1978. Poté se začaly zavádět další programy v zemích jako je například Kanada, Japonsko či USA. V EU byl založen jednotný systém ekoznačení Evropské Unie v roce 1992. U nás v České republice se systém ekoznačení zavedl z iniciativy ministra životního prostředí a ministra průmyslu a obchodu. Na základě vládního usnesení byl vyhlášen v roce 1994 Národní program označování výrobků ochrannou známkou Ekologicky šetrný výrobek. V roce 2004 se pak začala udělovat Ekoznačka EU známá jako The Flower. (CENIA, 2012)

Hlavním účelem ekoznačení je zejména označit produkty, které zmírňují negativní dopad na životní prostředí a to v celém jejich životním cyklu. Z hlediska marketingu je pak ekoznačka poskytována jako nástroj výrobce či prodejce, který je pro snadnější orientaci na trhu výrobků nabídnut koncovým spotřebitelům, kteří tyto produkty vyhledávají a poptávají. (CENIA, 2012)

Obr. 4: Ekologická značka „The Flower“ udělovaná EU

Zdroj: Ekospotřebitel (2018)

Bohužel v současné době je počet ekologických zařízení v České republice velmi nízký. Jedním z důvodů může být to, že čeští turisté neprojevují příliš velký zájem o ekologická ubytovací zařízení a poptávka zahraničních návštěvníků je současnou nabídkou téměř uspokojena. V posledních letech proto nových ekologických zařízení příliš nepřibývá. Jak již bylo výše zmíněno, prvním českým hotelem, který ekoznačku získal, byl v roce 2006 hotel Adalbert, který se nachází v Praze. Za zmínku také stojí například barokní zámek Chateau Mcely, který se nachází ve Svatojiráském lese nedaleko Prahy a jedná se o první ekologický hotel v třídě „luxury“ (5-ti hvězdičkový hotel), který také získal v roce 2008 celosvětové ocenění World Travel Awards (tzv. „Oskar“ v cestovním ruchu). (CENIA,2012)

Podle dostupných informací České informační agentury životního prostředí získaly ocenění ekoznačky EU na území České republiky tyto ubytovací zařízení: hotel Adalbert (2006), camp Oasa Staňkov (2006), hotel Chateau Mcely (2007), hotel Adria Praha (2008), hotel Plaza Alta Praha (2009), hotel Jurys Inn Praha a hotel Mosaic House. Ekoznačku „Ekologicky šetrná služba“ dále získaly hotel Adalbert v roce 2006, Centrum Veronica Hoštětín v roce 2007, hotel Mosaic House v roce 2008, ale také sporthotel Zátoň, Residence Belgická, Hotel Jelen, Pension Jana, Hotel Irida a hotel Šumava Inn. Některým z výše uvedených hotelů bylo však po zpřísnění kritérií v roce 2009 právo na užívání ekoznačky odebráno z důvodu nesplněných kritérií. (CENIA, 2012)

V současné době se na území České republiky nachází pouze 5 ubytovacích zařízení, které vlastní certifikát ekoznačky EU. Jedná se o hotel Adalbert, hotel Adria, Hotel Plaza Alta, hotel Chateau Mcely a Centrum Veronica Hoštětín. Důležitým faktem však je, že na českém trhu stále existuje několik hotelů, které sice certifikaci nemají, ale přesto ekologické zásady uplatňují. Jedním z takových zařízení je pražský hotel Mosaic House, který je mimo jiné prvním hotelem v České republice, který využívá sto procent elektřiny z obnovitelných zdrojů, systém recyklace šedé vody s rekuperací tepla a mnoho dalšího. Z níže uvedené tabulky č. 1 lze vidět přehled současných ekologických zařízení na území České republiky. Většina z nich se nachází ve středočeském kraji a v průměru se jedná o hotely 4* kategorie. (Gastro&hotel, 2017)

Tab. 1: Přehled ekologických zařízení v ČR vlastníci certifikát ekoznačky EU

Ubytovací zařízení	Kategorie	Umístění
Hotel Adria	4* hotel	Středočeský kraj
Hotel Adalbert (1. český ekohotel)	3* hotel	Středočeský kraj
Hotel Chateau Mcely (1. 5* ekohotel v ČR)	5* spa hotel	Středočeský kraj
Centrum Veronica Hoštětín (1. ekologicky šetrná služba na Moravě)	3* ekologické vzdělávací centrum	Zlínský kraj
Hotel Plaza Alta	4* hotel	Středočeský kraj

Zdroj: Vlastní zpracování

2 Zhodnocení využívání principů udržitelného podnikání v hotelu Clarion Grandhotel Zlatý Lev

V této části je charakterizován vybraný hotel, konkrétně Clarion Grandhotel Zlatý Lev, se sídlem v Liberci, v ulici Gutenbergova 3. Jsou zde popsány aktivity hotelu a služby, které poskytuje. Z hlediska udržitelného podnikání jsou činnosti hotelu rozděleny do tří pilířů. V poslední části této kapitoly bude provedena komparace hotelu Clarion Grandhotel Zlatý Lev s ekologickým hotelem Adria v Praze.

2.1 Charakteristika hotelu Clarion Grandhotel Zlatý Lev

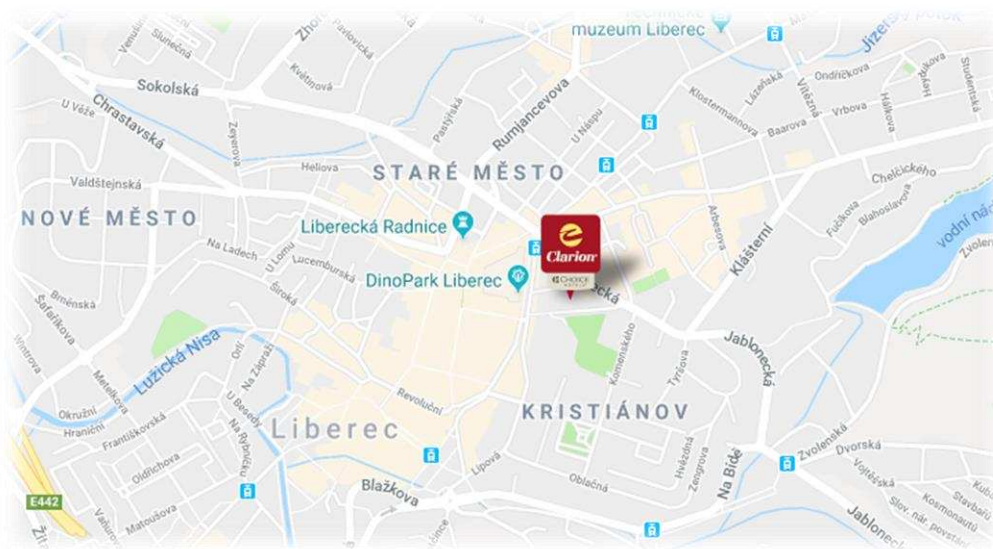
Clarion Grandhotel Zlatý Lev je čtyřhvězdičkový hotel, který se nachází v samotném centru města Liberce s výbornou dopravní dostupností. Jedná se o stavbu, která má opravdu bohatou a zajímavou historii. V blízkosti hotelu se pak nachází park s libereckým zámekem. Na níže uvedeném obrázku č. 5 je vyobrazeno logo hotelu Clarion Grandhotel Zlatý Lev a na obrázku č. 6 je znázorněno, kde se hotel nachází.

Obr. 5: Logo hotelu Clarion Grandhotel Zlatý Lev

Zdroj: Clarion Grandhotel Zlatý Lev (2017b)

Obr. 6: Mapa umístění hotelu Clarion Grandhotel Zlatý Lev

Zdroj: Clarion Grandhotel Zlatý Lev (2017b)

Počátky hotelu sahají až do roku 1906, kdy jej slavnostně uvedl do provozu rakousko-uherský císař František Josef I a to u příležitosti česko-německé výstavy. V letech 1904 – 1905 byl projektován a postaven stavitelem Antonem Worfem, který hotel vystavil do secesního stylu, což je například vidět již na průčelí hotelu, kde se nachází štuková výzdoba s motivy lvích těl a hlav, doplněných o rostlinné dekory. Předchůdcem dnešního hotelu, tak jak jej známe dnes, byl hostinec U Zlatého lva, který stával v místech dnešní radnice v 16. století. V roce 1682 tento hostinec přešel do majetku obce a po dobu dalších období byl několikrát přestavěn a rozšiřován. V 19. století pak Zlatého lva navštívil například sám císař Ferdinand I. či básník a novinář Jan Neruda. Tehdejší majitel hotelu pan Raimund Haschke se při příležitosti již zmíněné liberecké výstavy roku 1906 rozhodl vystavět nový hotel a to v prostředí zámeckého parku v Gutenbergově ulici, kde stojí nyní. Vybuodoval tak krásnou secesní čtyřpatrovou budovu, která byla v té době považována za nejlépe zařízený hotel na území celého státu. Hotel mohl nabídnout 100 pokojů pro hosty, včetně přepychových apartmá, a nacházela se zde mimo jiné čítárna, písárna, jídelna, restaurace, šatny, společenské místnosti i restaurační terasa. (Clarion Grandhotel Zlatý lev, 2017a)

Již v té době byl hotel vybaven moderním vybavením, jako je například elektrický výtah, myčka na nádobí či lednice v kuchyni. Pokoje měly teplou vodu, světlo bylo na elektřinu a koberce byly čištěny vysavačem prachu dovezeným z Ameriky. V letech 1956-1959 proběhla v hotelu velká rekonstrukce, při které se přistavěla hotelová kavárna a do všech

pokojů byla vedena teplá i studená voda, ale také rozhlas či telefon. Clarion Grandhotel Zlatý Lev byl v průběhu dalších let považován za jeden z nejlepších podniků hotelového charakteru u nás, ve kterém se skloubily prvky historie a moderny. Od roku 2007 je členem hotelové skupiny CPI Hotels, a.s., která má pod sebou 28 hotelů a patří tak k jedné z největších hotelových skupin v České republice. V roce 2016 byla provedena v hotelu rozsáhlá rekonstrukce interiérů, týkala se zejména recepce, hotelové restaurace, lobby a 20 pokojů ve 3. patře. Hotel Clarion Grandhotel Zlatý Lev můžeme i dnes považovat za jeden ze symbolů či klenotů města Liberec. (Clarion Grandhotel Zlatý lev, 2017a)

V současné době nabízí 117 pokojů. Mimo standardních jednolůžkových, dvoulůžkových a třílůžkových pokojů hotel nabízí také komfortní junior suite s obývacím pokojem, které se nachází ve věži z roku 1896, luxusní prezidentské apartmá v art-nouveau stylu a moderní apartmá, které nabízí výhled na Ještěd. Pro rodiny je zde možnost propojených dvoulůžkových pokojů. Hotel nabízí také možnost pořádání konferencí a to hned ve 4 místnostech, které mají kapacitu 400 osob. Místní největší sál je určen pro konání velkých společenských akcí, plesů či svateb. Dále se zde nachází vyhlášená restaurace Benada Restaurant, která je k dispozici nejen hostům, ale i široké veřejnosti a nabízí speciality nejen české, ale i mezinárodní kuchyně.

Hostům hotelu je zde poskytována pestrá nabídka služeb. Samozřejmostí je pokojová služba, směnárna, služby recepce dostupné 24/7, hotelová taxi služba, květinářské služby, parkování v blízkosti hotelu, zdarma přístup k internetu a Wi-Fi, praní a žehlení prádla či salon krásy. Mimo jiné je zde i Wellness & Therapy se saunou, whirlpoolem a širokou nabídkou masáží. Hotel také nabízí svým hostům hudební večery, vstupenky do divadla, liberecké ZOO, plaveckého bazénu a mnoho dalšího. Clarion Grandhotel Zlatý Lev má k dispozici také spoustu výhodných balíčků, jako je například balíček pro rodiny, sportovní balíček, wellness víkend či víkendovou romanci pro páry.

Hotel získal také několik ocenění. Mezi ně patří například ocenění z roku 2010 za nejlepší Clarion Hotel ze skupiny Clarion Hotels ve střední Evropě, další významné ocenění získala v roce 2012 hotelová restaurace Benada Restaurant za nejlepší restauraci regionu Liberecký kraj a v neposlední řadě byl hotel roku 2014 oceněn cenou Certificate of Excellence na známé internetové stránce Tripadvisor, která srovnává a hodnotí hotely a jiná ubytovací zařízení po celém světě. Clarion Grandhotel Zlatý Lev je také aktivním členem České

asociace hotelů a restaurací a mezi jeho partnery patří například FC Slovan Liberec, Pivovar Svijany, a.s., GEA Heat Exchangers a.s., Raiffeisenbank či Hráčská fotbalová unie. I přes všechna tato ocenění však hotel nemá žádnou certifikaci systému řízení v oblasti kvality či environmentu.

CPI Hotels, a.s.

Společnost CPI Hotels je akciová společnost se sídlem v Praze, která se zaměřuje především na hostinskou činnost, pronájem nemovitostí, masérské a regenerační služby, prodej kvasného lihu aj. V současnosti se jedná o největší hotelovou skupinu v České republice se správou 24 ubytovacích zařízení a v zahraničí se správou 7 hotelů, dohromady o celkové kapacitě 8 000 lůžek a téměř 1 800 zaměstnanců. Pod společnost CPI Hotels, a.s. spadá celkem osm značek ubytovacích zařízení. Jsou jimi BUDDHA-BAR HOTEL & RESORTS, MAMAISON HOTELS & RESIDENCES, SPA & KUR HOTELS, FORTUNA HOTELS a UBYTOVNY.CZ, PRIVATE LABEL HOTELS, COMFORT HOTELS a v poslední řadě CLARION HOTELS. Mimo Českou Republiku skupina spravuje také hotely v hlavních městech Slovenska (Bratislava), Ruska (Moskva), Maďarska (Budapešť) či Polska (Varšava). Schéma celé skupiny CPI Hotels, včetně jejich ubytovacích zařízení, lze vidět v příloze C. (CPI Hotels, 2018)

CLARION HOTELS jsou čtyřhvězdičkové městské hotely, které jsou společností provozovány na základě franšizy Choice Hotels International. Pod touto značkou provozuje společnost devět hotelů. Jedním z nich je právě vybraný hotel Clarion Grandhotel Zlatý Lev.

Mezi uznávané principy a hodnoty skupiny CPI, a.s., pod kterou tedy Clarion Grandhotel Zlatý Lev patří, patří především profesionalita, orientace na klienta, týmová spolupráce a podpora profesního rozvoje. Všechny hotely nabízí svým klientům profesionální služby, snaží se sledovat nové trendy, aby tak mohly rychleji reagovat na změny jak domácího tak světového trhu a na potřeby svých zákazníků. Spokojenost zákazníků je u skupiny CPI, a.s. na prvním místě. Snaží se také o budování sehraného týmu zaměstnanců a dobrých vztahů na pracovišti a také o jejich rozvoj a posilování odborných znalostí a dovedností. Hlavním cílem společnosti je rozvoj jednotlivých značek, zejména pak jejich kvality a nabídky tak, aby byla v jednotlivých regionech dominantním poskytovatelem ubytovacích a stravovacích služeb.

2.2 Zhodnocení využívání vybraných principů udržitelného podnikání v hotelu Clarion Grandhotel Zlatý Lev

V každém hotelu je několik úseků, ve kterých lze ekologické principy udržitelného podnikání uplatňovat. V této podkapitole se bude konkrétně zkoumat uplatňování ekologických principů v jednotlivých úsecích hotelu Clarion Grandhotel Zlatý Lev. Zkoumání bude provedeno konkrétně v ubytovacím úseku, tedy úseku, který využívají zejména návštěvníci hotelu. Dále pak ve stravovacím, technickém, či administrativním úseku.

Ubytovací úsek, nebo-li housekeeping:

- praní ručníků a ložního prádla každý třetí den (nebo odhozené na podlahu po domluvě s klienty);
- regulování proudu vody pomocí zmenšených průtoků v koupelně;
- třídění odpadů již na pokoji klienty nebo alespoň při úklidu;
- regulování světla pomocí karty vložené do dveří při příchodu klientů;
- regulování tepla;
- nainstalování kvalitních oken či dveří, aby nedošlo k úniku tepla;
- úspora obalů – dávkovače mýdla či šamponů;
- při úklidu se vyhýbat čisticím prostředkům s fosfáty a jinými látkami;
- toaletní papír z měkkého recyklovaného papíru;
- zatáhnutí závěsů zejména v létě (ušetření proudu z klimatizace) aj.

Stravovací úsek:

- třídění odpadu při jeho vzniku;
- zamezení ucpání odpadů (lapače tuků);
- použitý jedlý olej shromažďován v uzavíratelných nádobách;
- omezení nebo úplné vyloučení jednorazových nebo nízkoobjemových balení;
- kontrola intenzity osvětlení;
- zařízení, která se nepoužívají, vypnout;
- použití spotřebičů s nízkou spotřebou.

Technický úsek, údržba:

- třídění odpadu při jeho vzniku;
- pravidelná kontrola stavu vodovodních kohoutků a odpadů;
- instalace omezovačů průtoků (též u housekeepingu);
- instalace úsporných žárovek či automatických čidel;
- instalace termostatických ventilů.

Administrativa, recepce:

- separace papírového odpadu;
- využívat na poznámky líc již použitého papíru;
- omezení zbytečných tiskovin a letáků;
- vypínat nepoužívané zařízení nebo jej úplně odpojit od zdroje.

Jak již bylo uvedeno v charakteristice hotelu Clarion Grandhotel Zlatý Lev, hotel nemá žádná ocenění v oblasti získání certifikátu ekologické značky a tudíž za ekologický hotel nemůže být považován a to i přes to, že mnoho kritérií pro jeho udělení splňuje. Ředitel hotelu, pan inženýr Miroslav Souček, je však přesvědčen, že hotel s vybudovaným jménem na trhu by bylo velice obtížné od základu přebudovat na čistě ekologický hotel. V ústním sdělení ze dne 19. 10. 2017 doslova uvedl: „Budu raději usilovat o jeden z nejlepších hotelů ve své kategorii, než aby se tento hotel stal velmi špatným ekologickým hotelem.“ (ústní sdělení ředitele Miroslava Součka, hotel Clarion Grandhotel Zlatý Lev, 2017)

Proto ani takovou změnu do budoucna Clarion Grandhotel Zlatý Lev neplánuje, ale přes to se snaží alespoň některé principy udržitelného podnikání uplatňovat. Pan ředitel tvrdí, že je téměř každé podnikání o penězích. Proto se vyplatí investovat do zařízení, která budou v budoucnu šetřit náklady na provoz a také pomůžou k šetření životního prostředí. Velice úzce spolu proto tato témata souvisí a jedná se tak o optimalizaci zisku. V každém z uvedených úseků níže je podrobně popsána aktuální situace hotelu v několika bodech.

Ubytovací úsek

- Praní ručníků, ložního prádla: ručníky se zde mění každý 3. den, ložní prádlo po dobu ubytování hosta zůstává stejné (na rozdíl od jiných hotelů, kde se i ložní prádlo vyměňuje opravdu často), pokud však host odhodí ručníky či ložní prádlo na zem, automaticky se mění.
- Regulování proudu vody: ve vodovodních bateriích se užívají tzv. perlátory, které usměrňují proud vody a spotřeba vody je pak až o třetinu nižší a host rozdíl ani nepozná.
- Třídění odpadů: na pokojích pro hosty se však nevyskytují koše na tříděný odpad, ten pak třídí paní uklízečky.
- Regulace světla, tepla: regulovány jsou jen některé zásuvky, které se nepoužívají tak často, ostatní jsou naopak pod napětím pořád a jinak tomu ani nejde (například zásuvka na lednici), klimatizace funguje pak na karty (jakmile host vejde do pokoje a zasune kartu, může si nastavit teplotu podle sebe, po vyjmutí karty a odchodu z pokoje se klimatizace automaticky vypne) nebo na tzv. útlumovou teplotu, která je nastavena automaticky a funguje i když odejde host z pokoje a je tak pro celý hotel stejná, nepřetápí, host si může nastavit víc, ale například v noci se teplota sama opět ztlumí, samozřejmostí jsou také čidla v oknech (jakmile se otevře okno, vypne se klimatizace), uklízečky také v létě zatahují závěsy a větrají (méně se pak využívá klimatizace).
- Instalace kvalitních dveří a oken: v celém hotelu jsou instalována dřevěná třívrstvá okna s dvojitým těsněním. Jedná se o dřevěné, protože jakékoliv plastové nebo jiné nelze instalovat do historické budovy, jakou právě hotel je.
- Úspora obalů: v celém hotelu lze nalézt jak dávkovače, tak obaly. Jedná se tedy o jejich kombinaci, tudíž se nedá říct, že by hotel šetřil 100 % na životním prostředí. Ve společenských místnostech se využívají dávkovače, zatímco na pokojích jsou pro hosty připraveny v rámci standardu 4* hotelu jednorázové obaly s šampony, sprchovým gelem, mýdlem a jinými potřebami.
- Čisticí prostředky a toaletní papír: musí se neustále obměňovat, co 6-12 měsíců, protože si jinak bakterie zvyknou a prostředek tedy ztratí svou účinnost. Prostředky jsou dodávány v dávkovačích ve vysokých koncentracích a ředí se, tudíž zde není existence plastových obalů, recyklovatelný papír je však pouze ve společných prostorech, pro větší komfort mají hosté na pokojích „lepší“ papír.

Stravovací úsek

- Třídění odpadů: samozřejmostí pro zaměstnance, kteří pracují například v kuchyni, je třídít odpady již při samotném jejich vzniku, sklo se recykluje.
- Odpady: hotel se snaží zamezit ucpání odpadů a to například tzv. lapači tuků, jedlý olej se pak shromažďuje v láhvích a jednou za půl roku se prodá dál firmě, která ho odkupuje
- Nízkoobjemová balení: hotel se také snaží redukovat jednorázová nebo nízkoobjemová balení (například při snídani si každý host nabírá ze společných nádob s jídlem).
- Kontrola intenzity osvětlení ve spol. prostorách: samozřejmostí je existence světelných čidel (například v chodbě, společné toalety aj.), jednotlivá osvětlení mají také jinou míru intenzity (v jídelně jsou světla například o poznání intenzivnější než na chodbě), využívají se zde LED žárovky.
- Zařízení: v kuchyni se používají samozřejmě nejmodernější spotřebiče s nízkou spotřebou, ta zařízení, která se nepoužívají tak často se vypínají.
- Suroviny: hotel sice neposkytuje suroviny pouze a jen v bio kvalitě, za to však podporuje také lokální dodavatele a nakupuje od nich například sýry, vejce, maso (řeznictví pana Rydvala), pivo (Rohozec) a jiné. Sice se v hotelu nepěstují například bylinky nebo jiné potraviny, za to se však na jaře příštího roku má spustit projekt, kdy se vybuduje na střeše hotelu několik úlů se speciálně šlechtěnými včelami (vhodné pro chov ve městech) a hotel tak bude nabízet svůj vlastní med.

Technický úsek

- Ohřev vody: hotel má svůj vlastní kotel, tudíž není závislý na liberecké Teplárně.
- Regulace topení podle čidel (má také každý svůj pokoj), která jsou umístěna z venku.
- Také instalovány úsporné žárovky či automatická čidla.
- Instalace elektronických termostátů s nastavitelnou teplotou, které reagují na teplotu okolního vzduchu a automaticky se spínají.
- Probíhají zde pravidelné kontroly vodovodních kohoutků a odpadů.
- Také se zde třídí různé odpady již při vzniku.
- Před nedávnou dobou v hotelu provedena kompletní výměna kabelů (rozvodů elektřiny ve spol. prostorech a zázemí).

Administrativní úsek, recepce

- Hotel omezuje zbytečné letáky a tiskoviny, vše potřebné se hosté dozvědí na recepci nebo na webových stránkách hotelu.
- Samozřejmostí je separace papírového odpadu, využití skartovaček.
- Poznámky se píší na líc již použitého papíru.
- Z proudu vytaženo všechno zařízení, které se nepoužívá.
- Vše je z velké části elektronicky (objednání přes rezervační systémy, el. faktury a jiné).

2.3 Pilíře udržitelného podnikání v hotelu Clarion Grandhotel Zlatý Lev

Aktuální situace a aktivita hotelu je dále rozčleněna do základních tří pilířů konceptu trvale udržitelného rozvoje či podnikání. Jednotlivé oblasti jsou proto v níže uvedeném textu blíže specifikované.

Sociální pilíř

Z hlediska sociálních aspektů se hotel orientuje například na oblast práce a spolupráce se středními školami a to díky partnerství vzdělávacího programu Kulinářské umění. Mnoho studentů má tak možnost získat praxi přímo v hotelu a to především z liberecké Střední školy gastronomie a služeb nebo i jiných z regionu. Například díky této zkušenosti měl možnost v roce 2016 student Jan Žídek z již zmíněné střední školy vyhrát první místo v celostátní soutěži Olima Cup 2016 s recepturou na Grilované kachní prso a dále také první místo na největší kuchařské soutěži na Slovensku „Žilinská gastronomická jeseň“. (Clarion Grandhotel Zlatý Lev Liberec, 2017c)

Podnik také v rámci celé hotelové společnosti CPI Hotels finančně podporuje a spolupracuje s Nadačním fondem Kapka Naděje. Iniciativa na podporu dětí s onkologickým onemocněním vznikla v minulém roce 2017 a díky charitativnímu projektu „O kapku lepší check-out“, kterého se účastní všech 9 hotelů značky Clarion Hotels, bylo již vybráno několik desítek tisíc korun českých. Sběrka se skládá z příspěvků od hotelových hostů, kteří mají možnost připsat příspěvek ve výši 1€ ke svému závěrečnému účtu. Celých sto procent získaných finančních prostředků pak každé čtvrtletí putuje do Nadačního fondu Kapka Naděje.

Hotel také, opět v rámci celé hotelové skupiny, pořádá mnoho akcí, jako je například soutěž Piazza d'Oro Espresso Cup o nejlepšího baristu skupiny CPI Hotels, na kterou jsou zaměstnanci jednotlivých hotelů proškolení průběžně celý rok. Clarion Grandhotel Zlatý Lev pořádá mimo jiné různé společenské akce, jako jsou plesy (Reprezentační a ples FC Slovan Liberec), silvestrovské akce, módní přehlídky a jiné.

Pro hotel je ale především velice důležité najít a udržet si kvalitní kvalifikované zaměstnance. Všichni zaměstnanci hotelu jsou pravidelně proškolení a to nejen z hlediska bezpečnosti práce a mají také možnost absolvovat mnoho kurzů k doplnění svých znalostí a dalšímu vzdělání. Hotel pořádá také například teambuilding na podporu vztahů mezi zaměstnanci a kolegy. Je však důležité zaměstnance motivovat a tím zvyšovat jejich loajalitu. Proto hotel nabízí spoustu benefitů pro své zaměstnance a to jak ve formě slev na služby poskytované hotelem (například vstup do Wellness či pobyt), stravenky a další. Mimo jiné poskytuje hotel svým zaměstnancům také firemní uniformy včetně zajištění jejich údržby.

Ekonomický pilíř

Jak již bylo několikrát uvedeno, podstatou podnikání je dosažení a optimalizace zisku, pokud však hotel dosahuje zisku v souvislosti s udržitelným chováním, jedná se o zisk dlouhodobý. To znamená, že se hotel, nesnaží pouze krátkodobě zbohatnout, ale snaží se identifikovat oblasti, ve kterých by bylo možné dosáhnout úspor nákladů a zároveň tak alespoň částečně přispět k ochraně životního prostředí.

Dalším důležitým prvkem, který můžeme řadit do ekonomické sféry, je udržování dobrých vztahů s veškerými dodavateli a podpora místních i regionálních podniků. Hotel si velmi pečlivě vybírá, od jakých dodavatelů bude suroviny odebírat a snaží se platit veškeré své závazky vůči nim včas.

Jednou z nejdůležitějších marketingových strategií hotelu je vybudovat si dobré jméno na trhu a spoléhat se na přenos kladných informací od svých klientů, kteří jsou se službami hotelu spokojeni a mohou tak hotel a jeho služby dalším potenciálním klientům doporučit.

Cílovou skupinu klientů nemá hotel jasně uvedenou. Mohl by si ji však stanovit podle různých hledisek, např. geografické, socioekonomické, demografické, aj. Díky přesné definici cílové skupiny se pak hotel může zaměřit přesně na ty klienty, které služby hotelu vyhledávají a samotný hotel poptávají.

Ekologický pilíř

Posledním ze tří pilířů odpovědného podnikání je ekologický pilíř. Ačkoliv hotel nezískal ani nemá certifikovaný systém řízení v oblasti ekologie, snaží se alespoň částečně některými ze svých činností přispět k lepšímu životnímu prostředí. Ekologické chování hotelu bylo již zanalyzováno výše v podkapitole 2.2, kde bylo provedeno zhodnocení využívání principů udržitelného podnikání v jednotlivých úsecích hotelu. Pokud se budeme zaměřovat na spotřebu elektřiny, tu se snaží hotel minimalizovat stejně tak, jak je tomu v ekologických hotelech. V celém hotelu se využívají úsporné žárovky, úsporná zařízení, která šetří energii a osvětlení ve společných prostorech je řízeno pohybovými čidly. Personál je poučen a v případě nevyužití některých zařízení tato zařízení vypíná. Hosté také používají své karty proto, aby jim fungovala elektřina na pokojích.

Pro ohřev vody hotel využívá svůj kotel a není tak závislý na teplárně. Hotel je po nedávné rekonstrukci vybaven kvalitními dřevěnými okny a dveřmi, což zamezuje úniku tepla. Pokoje a společné prostory jsou pak vybaveny elektrickými termostaty a ve vodovodních bateriích jsou nainstalovány regulátory toku vody. Personál či informační nápisy v koupelnách pak nabádají hosty k ochraně životního prostředí (např. výměna ručníků na požádání)

V případě nakládání s odpady mají zaměstnanci hotelu povinnost třídít veškerý odpad a jsou proto také náležitě proškoleni. Sklo, papír, plasty a kartony se dále recyklují. Kuchyňský odpad se také dále využívá. Například rostlinný tuk se uchovává v láhvích a dále se pak prodá firmě, která ho vykupuje. Zamezí se tak ucpávání odpadů. Hotel se mimo jiné také snaží dbát na úsporu obalů, jsou zde využívány dávkovače na mýdla ve společných prostorách a minimalizují se jednorázová nebo nízkoobjemová balení. Čisticí prostředky se také doplňují do dávkovačů a tím se snižuje množství obalových odpadů. Po svých hostech však hotel nevyžaduje třídění odpadů, dělají to za ně většinou pokojské a z hlediska 4* standardu jsou hostům nabízeny klasické jednorázové obaly například na sprchový gel či šampon.

V níže uvedené tabulce č. 2 je uvedeno, čemu se podnik v jednotlivých oblastech udržitelného podnikání věnuje a na co se soustředí.

Tab. 2: *Oblasti udržitelného podnikání hotelu Clarion Grandhotel Zlatý Lev*

Sociální pilíř	Ekonomický pilíř	Ekologický pilíř
Spolupráce se středními školami (např. forma praxe)	Spolupráce s dodavateli z blízkého okolí a jejich podpora	Šetrné nakládání s energiemi a odpady
Podpora charitativních projektů v rámci celé hotelové skupiny	Nenásilné marketingové nástroje	Třídění odpadů
Organizace soutěží a spol. akcí	Ekonomické myšlení při provozu hotelu	Výroba vlastního medu (předpokládaný rok 2018-2019)
Motivační programy a benefity pro zaměstnance	Dobré vztahy s dodavateli	Úspora a minimalizace nízkoobjemových obalů
Školení zaměstnanců		

Zdroj: Vlastní zpracování

2.4 Komparace vybraných oblastí udržitelného podnikání v hotelu

Clarion Grandhotel Zlatý Lev a v hotelu Adria Praha

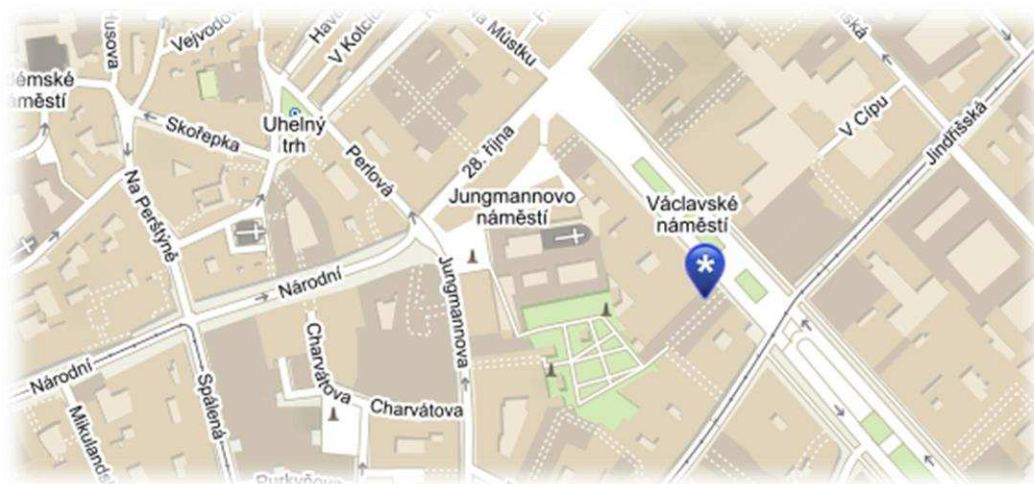
Pro komparaci v rámci oblasti spotřeby energie, vody, odpadů a dalších poskytovaných služeb hotelu Clarion Grandhotel Zlatý Lev byl vybrán ekologický hotel Adria Praha. Zvolen byl proto, že se jedná o hotel, který se odpovědným přístupem k využívání přírodních zdrojů v celém jeho provozu řídí. Z přehledu ekologických zařízení oceněných certifikátem ekologické značky EU, které se nachází v České republice (viz tabulka č. 1), byl také vybrán, protože se jedná o hotel, který je ohodnocen čtyřmi hvězdami, poskytuje svým hostům podobné služby a nachází se uprostřed rušného města, stejně tak jako Clarion Grandhotel Zlatý Lev.

Hotel Adria Praha se nachází na Václavském náměstí v samém centru hlavního města Prahy. Díky svému přístupu k životnímu prostředí obdržel mnoho ocenění, tím nejvyšším je ocenění Evropské unie pro zelené hotely ekoznačka EU, tzv. The Flower, kterou získal jako první čtyřhvězdičkový hotel v České republice. I to může být důkazem toho, že hotel, který se nachází v centru rušného města, může poskytovat ekologicky šetrné služby bez ohledu na lokalitu. Na obrázku č. 7 lze vidět logo hotelu a na obrázku č. 8 je vyobrazeno, kde se hotel nachází.

Obr. 7: Logo hotelu Adria Praha

Zdroj: Hotel Adria Praha (2018b)

Obr. 8: Mapa umístění hotelu Adria Praha

Zdroj: Hotel Adria Praha (2018b)

Srovnání základních charakteristik obou hotelů je uvedeno v tabulce č. 3 níže.

Tab. 3: Hotel Clarion Grandhotel Zlatý Lev viz hotel Adria

Kritéria	Clarion Grandhotel Zlatý Lev	Hotel Adria
Ocenění Ekoznačka EU	X	ANO
Kategorie	4*	4*
Umístění	Liberecký kraj - Liberec	Středočeský kraj – Hlavní město Praha
Počet pokojů	117 pokojů	89 pokojů
Typ lůžek	Jednolůžkové, dvoulůžkové, třílůžkové, junior suite + apartmány	Jednolůžkové, dvoulůžkové, junior suite, suite
Průměrná cena za dvoulůžkový pokoj/den o víkendu (2 osoby) superior se snídaní	Pohyblivé dle měsíce – cca 1 800,- Kč	Pohyblivé dle měsíce – cca 4 300,- Kč
Další služby	Wellness & Therapy, beauty Salón, Wi-Fi, poskytování vstupenek (ZOO Liberec, divadlo), Benada Restaurant aj.	Triton Restaurant, Wi-Fi, aj.

Zdroj: Vlastní zpracování

Z tabulky č. 3 je zřejmé, že oba hotely sídlí uprostřed rušných velkoměst a jsou na úrovni 4* standardu. Nabízejí také široké spektrum ubytovacích možností. Z tabulky lze dále vidět, že ačkoliv se jedná o hotely se stejnou kategorií, hotel Adria je v porovnání s Clarionem Grandhotelem Zlatý Lev cca dvojnásobně dražší. Jedním z důvodů může být, že se hotel Adria, jak již bylo uvedeno, nachází přímo v centru hlavního města Prahy, což mimo jiné znamená vyšší náklady na provoz než je tomu v Liberci.

Hotelu Adria mimo jiné patří ocenění v soutěži EU Ecolabel Communication Award za propagování konceptu Ekoznačky, kde získal 2. místo. V roce 2012 pak hotel získal ocenění E.ON Energy Globe Award v kategorii vzduch. (Hotel Adria Praha, 2018c)

Opatření na úsporu přírodních zdrojů a činnosti ekologického hotelu Adria Praha:

- minimalizace odpadu včetně jeho třídění;
- omezení používání výrobků na jedno použití;
- použití ekologicky šetrných čisticích prostředků;
- úspora elektrické energie (částečné zavedení úsporných žárovek, instalace pohybových čidel);
- úspora vody (snížení průtoku vody);
- úspora tepla (zlepšení izolace oken, zlepšení způsobu využívání klimatizace); (EnviWeb, 2012)
- rozšiřování zelených ploch v Praze a jeho okolí;
- využití surovin od místních dodavatelů;
- poskytování vyřazeného oblečení či nábytku charitě;
- zaměstnanci jsou pravidelně proškolení, snaží se přispět vlastní činností k šetření životního prostředí (např. jízda na kole do zaměstnání);
- zaměstnanci pečují o své okolí (konkrétně zajišťují čistotu studánky Petřínky, natírají lavičky a instalují ptačí budky ve Františkánské zahradě) aj. (Hotel Adria Praha, 2018c)

V následujícím textu bude provedeno srovnání obou zvolených hotelů v oblasti spotřeby energie, spotřeby vody, odpadů a dalších poskytovaných služeb. Posuzována byla opatření v oblastech, která byla veřejně dostupná. V níže uvedených tabulkách bude zhodnoceno a vyobrazeno, jaká opatření v jednotlivých oblastech hotel Clarion Grandhotel Zlatý Lev v porovnání s hotelem Adria využívá či naopak. V příloze D bakalářské práce jsou, pro lepší přehled, sloučeny jednotlivé oblasti do jedné tabulky.

V níže uvedené tabulce lze poukázat na některé rozdíly mezi ekologickým hotelem Adria a klasickým hotelem Clarion Grandhotel Zlatý Lev v oblasti spotřeby energie, konkrétně tepla a elektřiny.

Tab. 4: Komparace v oblasti spotřeby tepla a elektřiny

OBLAST SPOTŘEBY ENERGIE		
	Clarion Grandhotel Zlatý Lev Liberec	Hotel Adria Praha
Úsporné spotřebiče	X	X
Rekuperace tepla ze systému šedé vody	--	--
Rekuperace tepla	--	--
Energie z obnovitelných zdrojů	--	X
Automatické vypínací systémy	X	X
Úsporné žárovky	X	X
Vylepšení izolace oken a dveří	X	X
Regulace klimatizace	X	X

Zdroj: Vlastní zpracování

(pozn. X-výskyt aktivit v daném hotelu, -- - aktivita se v daném hotelu nenachází)

Z tabulky č. 4 vyplývá, že ani jeden hotel nemá zavedený systém šedé vody¹, ze kterého se provádí rekuperace tepla a ani jeden nezískává tepelnou energii z klimatizace či chlazení. Oba hotely využívají pro svou činnost úsporné spotřebiče třídy A+ nebo A++ a nahradily také klasické žárovky za úsporné. Ve společných prostorách hotelů se pak nacházejí úsporná čidla a na pokojích jsou nainstalovaná čidla k termostatům pro automatickou regulaci teploty. Hotel Clarion Grandhotel Zlatý Lev i hotel Adria realizovaly výměnu oken a dveří pro lepší izolaci. Hotel Clarion Grandhotel Zlatý Lev nevyužívá odběru energie z obnovitelných zdrojů, tím, že by měl například instalované vlastní solární panely. V obou hotelech je také k dispozici klimatizace s možností její regulace.

¹ Šedou vodou nazýváme splaškové odpadní vody, které neobsahují fekálie nebo moč a odtékají z umyvadel, van, sprch, dřezů apod. Tuto vodu lze po úpravě použít jako vodu provozní např. pro splachování záchodů, pisoárů či zalévání zahrad. Tím vzniká výrazná úspora nákladů na stočné.

Tab. 5: Komparace v oblasti spotřeby, dalšího využití a znečištění vody

OBLAST SPOTŘEBY VODY		
	Clarion Grandhotel Zlatý Lev Liberec	Hotel Adria Praha
Systém šedé vody	--	--
Omezený průtok vody	X	X
Využití dešťové vody	--	X
Použití šetrných čisticích prostředků	X	X

Zdroj: Vlastní zpracování

(pozn. X-výskyt aktivit v daném hotelu, -- - aktivita se v daném hotelu nenachází)

Další tabulka se zaměřuje na oblast spotřeby vody, které oba hotely také věnují dostatečnou pozornost. Jak již bylo zmíněno v tabulce č. 4, ani jeden z hotelů nevyužívá systém šedé vody a dle slov pana ředitele hotelu Clarion Grandhotel Zlatý Lev se to ani do budoucna neplánuje. Dešťovou vodu pak dále využívá pouze hotel Adria. Oba hotely, jak je zřejmé z tabulky, mají nainstalované různé omezovače proudu vody do vodovodních kohoutků, sprch či van. Tím spotřeba vody také rapidně klesá. Proto, aby zabránili přílišnému znečištění vody, využívají také oba hotely šetrnější čisticí prostředky s ohledem na životní prostředí.

Tab. 6: Komparace v oblasti třídění a minimalizace odpadů

OBLAST ODPADŮ		
	Clarion Grandhotel Zlatý Lev Liberec	Hotel Adria Praha
Třídění odpadů	X	X
Úplné nebo částečné odstranění jednorázových obalů	X	X
Recyklovaný papír	--	X

Zdroj: Vlastní zpracování

(pozn. X-výskyt aktivit v daném hotelu, -- - aktivita se v daném hotelu nenachází)

Hotel Adria zcela nahradil jednorázové obaly a nahradil je opakovaně plnitelnými dávkovači mýdel, šamponů a jiného. Také omezil vydávání jídel v jednorázových obalech.

Naproti tomu hotel Clarion Grandhotel Zlatý Lev jednorázové obaly pouze omezil, ale zcela je nenahradil. Dávkovače se využívají spíše ve společných prostorách, na pokojích mají však hosté stále připravenou kosmetiku v jednorázových obalech, jak to klienti vyžadují. Při snídaních jsou některé potraviny také servírovány pomocí jednorázových obalů.

Oba hotely používají šetrné čisticí prostředky, které jsou skladovány v dávkovačích, tím se omezí spotřeba jednorázových plastových obalů. Samozřejmostí je také pro oba hotely třídění veškerých odpadů. Některé druhy odpadů, jako je například použitý tuk v kuchyni, zachycují v lapačích tuku a dávají k dispozici dále jinému podniku, který se na to specializuje. Hotel Zlatý Lev pak papír nerecykluje a dále ho nijak nevyužívá.

Tab. 7: Komparace v oblasti řízení hotelu a poskytovaných služeb

POSKYTOVANÉ SLUŽBY A ŘÍZENÍ HOTELU		
	Clarion Grandhotel Zlatý Lev Liberec	Hotel Adria Praha
Odborné proškolení zaměstnanců	X	X
Odběr potravin od lokálních dodavatelů	X	X
Vlastní produkce potravin	--	X
Podpora charitativních organizací	X	X

Zdroj: Vlastní zpracování

(pozn. X-výskyt aktivit v daném hotelu, -- - aktivita se v daném hotelu nenachází)

Z tabulky č. 7 je patrné, že v oblasti řízení hotelu postupují hotely podobně. Nicméně odborné proškolení probíhá v každém hotelu odlišně. V hotelu Adria se soustředí na proškolení z hlediska ekologie. Dbají na to, aby zaměstnanci například třídili odpad a aby se soustředili na to, aby klienti hotelu také některé zásady hotelu dodržovali. Clarion Grandhotel Zlatý Lev se odborně nezaměřuje na tuto oblast proškolení, nicméně zaměstnanci jsou také proškoleni, aby věděli, jak mají nakládat s odpady.

Oba dva hotely odebírají potraviny od regionálních dodavatelů a hotel Adria se dokonce snaží o vlastní produkci potravin. Zaměstnanci hotelu sami chodí sbírat jahody a vyrábí si vlastní marmeládu nebo si také pěstují vlastní bylinky. V tabulce č. 7 je označeno, že se aktivitou vlastní produkce potravin hotel Zlatý Lev nezabývá, nicméně toto do budoucna plánuje změnit. Již letos bylo záměrem na střeše hotelu vybudovat vlastní včelí úly a začít tak produkovat vlastní med. Realizace však bude probíhat až v následujících letech.

Dále se také oba hotely zapojují do podpory různých charitativních organizací a jejich projektů. Clarion Grandhotel Zlatý Lev finančně podporuje a spolupracuje s Nadačním fondem Kapka naděje v rámci své hotelové skupiny CPI Hotels. Hotel Adria pak spolupracuje s organizací Duha. V areálu hotelu si lze zakoupit ručně malované hrníčky, které namalovali postižení jedinci právě z organizace Duha. Zaměstnanci hotelu Adria se také snaží o rozšiřování zelených ploch v Praze, každoročně otvírají a čistí studánku Petřínku a ve Františkánské zahradě natírají lavičky či instalují ptačí budky. Někteří zaměstnanci také do práce využívají jízdu na kole.

3 Ekonomické vyhodnocení efektivity vybraných udržitelných opatření v Grandhotelu Zlatý Lev

Pro představu bude uvedeno několik modelových situací, které jsou založeny na výchozích předpokladech, například na průměrné obsazenosti pokojů či počtu pokojů v hotelu. Budou zde promítnuta environmentálně zaměřená opatření v ekonomické oblasti hotelu Clarion Grandhotel Zlatý Lev a bude zde zhodnoceno, o kolik hotel snížil své náklady po aplikaci vybraných úsporných opatření. V oblasti snížení spotřeby vody byl zvolen příklad instalace úsporných perlátorů či úsporných nádrží do toalet. Další modelové situace budou popsány v oblasti snížení spotřeby elektřiny po nainstalování úsporných LED žárovek či pohybových čidel na chodby hotelu. Výchozím předpokladem k vyhodnocení níže uvedených modelových situací je předpoklad, že se v hotelu Clarion Grandhotel Zlatý Lev nachází 117 pokojů, každý z pokojů v průměru navštíví 2 osoby za den.

Instalace úsporných perlátorů

V hotelu, jak již bylo uvedeno, je 117 pokojů s průměrnou denní návštěvností 2 osoby/pokoj. Předpokladem je, že každý pokoj má 2 úsporné perlátory, nebo jinak řečeno, omezovače toku vody. Jeden ve sprše, druhý v umyvadlové baterii. Cena jednoho perlátoru v průměru 400,- Kč/ks. Perlátor uspoří až 60 % vody při zachování komfortu. Průměrná spotřeba vody pro 2 osoby je kolem 65 m³.

Tab. 8: Příklad úspory vody - instalace úsporných perlátorů

Počet pokojů	Perlátor y	Počet os.	Spotřeba a	Úspora/rok	Náklady	Rozdíl (Kč)
1	2	2	65 m ³	3 500,-	800,-	2 600,-
117	234	234	7 605 m ³	409 500,-	93 600,-	315 900,-

Zdroj: Vlastní zpracování

Z tabulky č. 8 vyplývá, že hotel při 117 pokojích a těchto průměrných cenách ušetří za rok přibližně 300 000 Kč.

Splachovací nádrže do WC

Klasická nádrž vody, při dvou možnostech spláchnutí, má objem 3 litry a 6 litrů. Při malém spláchnutí se uvolní 3 litry a při velkém se uvolní litrů 6. Úsporná nádrž při velkém spláchnutí uvolní 4 litry vody, při malém spláchnutí se uvolní litry 2. Toaletu člověk navštíví v průměru 7-8 krát za den a z toho jednou jde na velkou. Náklady na zřízení úsporné nádrže jsou víceméně totožné jako na zřízení klasické nádrže. V Liberci je cena za 1 000 litrů vody pro rok 2018 98,67 Kč.

Tab. 9: Příklad úspory vody - instalace úsporných nádrží do toalet

	Klasická WC nádrž		Úsporná WC nádrž	
	3 l	6 l	2 l	4 l
Spotřeba	4 563 l	1 404 l	3 042 l	936 l
Celkem litrů	5 967 l		3 978 l	
Náklady/den	589,-		393,-	
Náklady/rok	214 985,-		143 266,-	
Úspora za rok	71 719,-			

Zdroj: Vlastní zpracování

Jak je uvedeno v tabulce č. 9, instalací úsporných splachovacích nádrží by hotel ušetřil ročně v průměru 70 000 Kč. Musí se však počítat také s dalšími náklady, které se týkají například nutnosti odborné montáže.

Úsporné žárovky

Na každém pokoji (117 pokojů) je předpoklad cca 5-ti žárovek o výkonu 40 wattů na jednu klasickou žárovku. Tyto žárovky by se nahradily LED žárovkami o příkonu 6 wattů se stejnou svítivostí. Průměrná doba svícení na pokoji za den může být cca 5 hodin. Cena elektřiny je 2 Kč na 1 kWh. Průměrná cena klasické žárovky je kolem 17 Kč s očekávanou životností 1 000 hod, zatímco cena LED žárovky se pohybuje kolem 90 Kč s životností 15 000 hod. Za 1 den/5 hodin spotřebuje klasická žárovka 0,2 kWh, zatímco LED žárovka pouze 0,03 kWh (to spotřebuje klasická žárovka cca za 1 hodinu).

Tab. 10: *Příklad úspory elektřiny - instalace úsporných žárovek*

	Příkon	kWh/de n	kWh/ro k	Spotřeba elektřiny/rok	Úspora za rok
Klasická žárovka (1 ks)	40 wattů	0,2	73	146 Kč	124 Kč
LED žárovka (1 ks)	6 wattů	0,03	10,95	21,9 Kč	
Klasická žárovka (585 ks)	23 400 wattů	117	42 705	85 410 Kč	72 598 Kč
LED žárovka (585 ks)	3 510 wattů	17,55	6 406	12 812 Kč	

Zdroj: Vlastní zpracování

Z tabulky č. 10 je očividné, že se při zvolení žárovek typu LED značně uspoří, ale prvotní náklady jsou vyšší a návratnost investice do LED žárovek je 8,7 měsíců.

Pohybová čidla

Při výpočtu vycházíme z toho, že se na chodbě jednoho patra hotelu nachází 10 úsporných LED žárovek. Níže v tabulce lze vidět rozdíl mezi svícením pomocí vypínače nebo pomocí čidel. Předpokládejme, že doba svícení u jednoho světla zapnutého pomocí vypínače je cca 30 sekund a u čidla přibližně 10 sekund. Tyto údaje byly odvozeny z vlastního průzkumu autorky. Cena elektřiny je 2 Kč na 1 kWh. LED žárovka má stejně jako v předchozím příkladu spotřebu 6 wattů.

Tab. 11: *Příklad úspory elektřiny - instalace pohybových čidel*

	Dob a svíce ní	Průměrná doba svícení/den	Průměrná spotřeba kWh/den	Průměrná spotřeba kWh/rok	Spotřeba elektřiny/ rok	Úspora
Čidlo	10 s	2 h	0,12 kWh	43,8 kWh	87,6 Kč	175,2 Kč
Vypínač	30 s	6 h	0,36 kWh	131,4 kWh	262,8 Kč	

Zdroj: Vlastní zpracování

Z tabulky č. 11 lze opět vidět úsporu, tedy 175 Kč při svícení pomocí čidel na jedné chodbě, kde se nachází předpokládaných 10 žárovek. Pokud se vezme v potaz, že hotel má 6 pater, kde se na každém z nich nachází cca 10 žárovek, byla by úspora až 6x větší než je uvedeno.

Je však nutné podotknout, že se jedná pouze o kvalifikovaný odhad a všechny výše uvedené body jsou pouze modelovými příklady, které vycházely z předpokladu, že by každý den byly obsazené všechny pokoje po dvou lůžkách, což samozřejmě celých 365 dní v roce není reálné. Zjistit průběžnou obsazenost hotelu by však bylo předmětem zpracování podrobných dat o návštěvnosti hotelu. Při zjišťování průběžné obsazenosti hotelu by se musela posoudit také rozdílná návštěvnost hotelu v týdnu a o víkendech. Tyto příklady, ačkoliv jen nastíněné, poukazují na fakt, že tato environmentálně zaměřená opatření značně šetří náklady na provoz hotelu.

4 Zhodnocení situace podniku Clarion Grandhotel Zlatý Lev ve vybraných oblastech udržitelného podnikání

Na základě zjištěných skutečností lze říci, že se i hotel bez ocenění ekologické značky může zabývat aktivitami v oblastech udržitelného podnikání. Je zřejmé, že Clarion Grandhotel Zlatý Lev se také snaží například o třídění odpadu, snižování elektrické energie či vody a spoustu dalšího, přičemž přísná kritéria na udělení ekoznačky nesplňuje, protože se touto cestou hotel nechce příliš ubírat. Je to dané také tím, že se snaží především o finanční úsporu a aniž by si to hotel uvědomoval, ekologická opatření má z velké části implementované, ačkoliv však jeho hlavním záměrem není myšlenka ochrany životního prostředí, nýbrž zisk, jako je tomu u většiny podniků. Přesto ale můžeme říct, že mezi klasickým a ekologickým hotelem je několik rozdílů. Ekologické hotely mají počáteční investice do energeticky úsporného vybavení a jiného opatření vyšší. Naopak v budoucnu se jim investování do různých opatření vyplatí a navíc je to v souladu s jejich ekologickým přesvědčením.

Překvapující je zjištění, že se ekologickými zásadami hotel Clarion Grandhotel Zlatý Lev víceméně řídí, což by se od hotelu bez uděleného certifikátu ekoznačky nemuselo očekávat. Oproti hotelu Adria se v oblasti energie liší pouze v tom, že nevyužívá energie z obnovitelných zdrojů, protože například nevlastní své vlastní solární panely. Z oblasti spotřeby vody lze z výše uvedené tabulky č. 5 vidět, že oproti hotelu Adria dále nevyužívá dešťovou vodu a jak je zřejmé z tabulky č. 6, nevyužívá dále recyklovaný papír. Hotel také zatím neprodukuje žádné vlastní potraviny, které by mohl podávat svým hostům a nesoustředí se pouze na odběr potravin od dodavatelů z ekologicky šetrných farem. Dále nevyřazuje textilie a nábytek na charitativní účely a hosté nejsou nijak zvlášť vyzýváni či upozorňováni na respektování zásad ekologického chování. Také hotel nijak zvlášť neinformuje své hosty o ekologických aktivitách či novinkách z oblasti životního prostředí a neseznamuje je se způsoby šetření s vodou, energií či nakládání s odpady jako je tomu u ekologického hotelu či jiného ekologického zařízení.

Hotel Clarion Grandhotel Zlatý Lev však stále nepřipouští, že by do budoucna usiloval o získání certifikace. Prioritou hotelu je co nejkvalitnější poskytování služeb svým klientům a veškerá pozornost je právě na klienta soustředěna. Hotel proto nechce zákazníky úplně „limitovat“ například tím, že by jim odepřel komfort ve stylu praní ručníků častěji než je

tomu právě v ekologických hotelech, nebo že by jim ubíral jednorčcové balení kosmetiky na pokojích a mnoho dalšího. I přes to se však snaží své klienty nabádat k tomu, aby také brali ohled k životnímu prostředí (štítky v koupelnách, které obecně sdělují, že je dobré šetřit s vodou a například není opravdu nutné prát každý den téměř nepoužité ložní prádlo či zmíněné ručníky). Je tedy patrné, že ačkoliv dodržování zásad udržitelného podnikání není hlavní prioritou hotelu Clarion Grandhotel Zlatý Lev, přesto však zavádí různé aktivity, které mají nižší negativní dopad na životní prostředí.

Závěr

Bakalářská práce se zabývá vymezením pojmů spojených s udržitelným podnikáním a hotelnictvím. Cílem této práce bylo zhodnocení současné situace v souvislosti s udržitelnými opatřeními v hotelu Clarion Grandhotel Zlatý Lev a jejich následná komparace v řízení hotelu Adria Praha. Po nastínění teoretických východisek v oblasti udržitelného podnikání a hotelnictví byla analyzována situace v hotelu Clarion Grandhotel Zlatý Lev a následně došlo k porovnání využití udržitelných opatření mezi oběma hotely a výsledné zhodnocení situace v hotelu Clarion Granhotel Zlatý Lev na základě zjištěných skutečností.

Tato práce byla rozčleněna na tři části. V té první byly vymezeny pojmy související s udržitelným podnikáním či hotelnictvím. Konkrétně zde byl popsán termín udržitelný rozvoj a jeho vývoj, byl zde charakterizován pojem hotelnictví a v neposlední řadě zde byl vysvětlen pojem ekologický hotel ve spojení s ekologickým značením neboli certifikací ekologických hotelů.

Další část byla zaměřena na charakteristiku podniku Clarion Grandhotel Zlatý Lev a byla zde také analyzována jeho situace ve třech oblastech udržitelného podnikání. Jednalo se o oblast sociální, ekonomickou a ekologickou. Aktivita hotelu byla v každé z oblastí podrobně popsána. V rámci konkrétních oblastí jako je oblast spotřeby energie, vody, odpadů či dalších poskytovaných služeb, byla provedena komparace s hotelem Adria a pomocí tabulek zde bylo poukázáno na rozdíly mezi implementací jednotlivých opatření v obou hotelech, která vedou k šetření a ochraně životního prostředí.

V poslední části práce byla také ekonomicky vyhodnocena navržená opatření, která souvisejí s úsporou vody a elektřiny v hotelu Clarion Grandhotel Zlatý Lev. Ukázalo se, že pokud by tato opatření hotel zavedl, vedlo by to k finančním úsporám a také ke snížení negativních dopadů na životní prostředí. Na závěr zde byla zhodnocena situace a činnost hotelu Clarion Grandhotel Zlatý Lev v oblasti udržitelného podnikání na základě zjištěných skutečností. Zde se ukázalo, že nejen hotel se získanou certifikací ekologické značky může hojně přispívat ke zlepšení kvality životního prostředí naší planety zavedením několika úsporných opatření a také tím značně snížit své náklady na provoz. Je zřejmé, že provázanost těchto dvou kritérií je úzce spjatá a je velkou výhodou pro podniky, které takto uvažují z hlediska

odpovědného přístupu k životnímu prostředí a ekonomickému smýšlení.

Přínosem této bakalářské práce bylo vlastní zpracování ekonomického vyhodnocení udržitelných opatření v hotelu Clarion Grandhotel Zlatý Lev. Na základě ekonomického zhodnocení provedeného pomocí modelových situací, se dá říci, že co je ekologické, může být zároveň ekonomické a to nejen pro hotel Clarion Grandhotel Zlatý Lev, ale také pro jiné subjekty podnikající v oblasti hotelnictví.

V diplomové práci by bylo možné navázat vypracováním projektu, který by se zaměřoval na získání české ekoznačky „Ekologicky šetrná služba“, případně certifikátu Evropské unie „The Flower“. Další z možností rozšíření této práce by mohlo být zpracování návrhů opatření na snížení spotřeby energií, materiálu či vody, které by s sebou přinesly jak snížení negativních dopadů aktivit hotelu na životní prostředí, tak i ekonomické úspory.

Seznam citací

BERÁNEK, Jaromír. 2013. *Moderní řízení hotelového provozu*. 5., zcela přeprac. vyd. Praha: MAG Consulting. ISBN 9788086724454.

CENIA – Česká informační agentura životního prostředí. 2018. *O ekoznačení* [cit. 2016-02-25] Dostupné z: <http://www1.cenia.cz/www/node/611>

Clarion Grandhotel Zlatý Lev Liberec. 2017a. Historie Clarion Grandhotelu Zlatý Lev [cit. 2018-03-03] Dostupné z: <http://www.clariongrandhotelzlatylev.com/cs/hotel-historie/>

Clarion Grandhotel Zlatý Lev Liberec. 2017b. Kde nás najdete [cit. 2018-03-03] Dostupné z: <http://www.clariongrandhotelzlatylev.com/cs/hotel-liberec-centrum/>

Clarion Grandhotel Zlatý Lev Liberec. 2017c. Tiskové zprávy [cit. 2018-03-03] Dostupné z: <http://www.clariongrandhotelzlatylev.com/cs/tiskove-zpravy/>

CPI Hotels. 2018. CPI Hotels [cit. 2018-03-18] Dostupné z: <http://www.cpihotels.com/cs/>

CPI Property Group. 2015. Clarion Grandhotel Zlatý Lev Liberec [cit. 2018-03-18] Dostupné z: <http://www.cpipg.com/portfolio/clarion-grandhotel-zlaty-lev-liberec-4-1>

Česká rada pro šetrné budovy (CZGBC). 2018. Leadership in Energy and Environmental Design. [cit. 2016-02-25] Dostupné z: <http://czgbc.org/certifikace/leed>

ČESKO. 1992. Zákon č. 17/1992 Sb. o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů. In: Sběrka zákonů České republiky. část 4. ISSN 1211-1244.

Ekospotřebitel. 2018. *Ekoznačky*. [online]. [cit. 2018-04-07]. Dostupné z: <http://www.ekospotrebitel.cz/ekospotreba/ekoznaceni/ekoznacky/>

EnviWeb. 2012. *Hotel Adria: I malá firma může být šetrná ke svému okolí*. [online]. [cit. 2017-12-09]. Dostupné z: <http://www.enviweb.cz/93832>

Firma a životní prostředí: od prvních kroků ke komplexní strategii. 2012. Praha: Byznys pro společnost. ISBN 978-80-905-188-03.

Gastro&hotel. 2017. *Mají zelené hotely „zelenou“?* [online]. [cit. 2018-03-18]. Dostupné z: <http://gastroahotel.cz/rubriky/manager/maji-zelene-hotely-zelenou/>

Green Hotels Association. 2018. What Are Green Hotels? [online]. [cit. 2016-02-25]. Dostupné z: <http://www.greenhotels.com/>

Hotel Adria Praha. 2018a. Galerie [online]. [cit. 2018-03-10]. Dostupné z: <http://www.adria.cz/cs/galerie>

Hotel Adria Praha. 2018b. Lokace [online]. [cit. 2018-03-10]. Dostupné z: <http://www.adria.cz/cs/kontakt/lokace>

Hotel Adria Praha. 2018c. Zelený hotel [online]. [cit. 2018-03-10]. Dostupné z: <http://www.adria.cz/cs/o-hotelu-adria/zeleny-hotel-v-praze>

Hotelstars. 2018. Oficiální jednotná *klasifikace ubytovacích zařízení České republiky* [online]. [cit. 2016-12-11]. Dostupné z: <http://www.hotelstars.cz/metodika-klasifikace>

KAŠPAR, J. a kol. 1989. *Ekonomika hotelnictví*. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze. ISBN 80-03-00030-0.

KŘÍŽEK, Felix a Josef NEUFUS. 2014. *Moderní hotelový management: nové trendy a metody v řízení hotelů, aktualizované informace o hotelovém provozu a jeho organizaci, optimalizace provozu s ohledem na ekologii a etiku, praktické příklady a fotografická příloha. 2., aktualiz. a rozš. vyd.* Praha: Grada. ISBN 9788024748351.

EPSTEIN, Marc J., Adriana Rejc BUHOVAC, with Forewords by John. ELKINGTON and Herman B. "Dutch". LEONARD. 2014. *Making sustainability work: Best practices in managing and measuring corporate social, environmental, and economic impacts*. 2nd e. San Francisco: Greenleaf Publishing/Berrett-Koehler Publishers. ISBN 9781609949938.

Ministerstvo místního rozvoje. 2012. Green management. [cit. 2016-12-11] Dostupné z: <http://www.mmr.cz/getmedia/40090ab2-4f67-4a85-bce4-c1e78310772f/GetFile36>

MULAČOVÁ, Věra a Petr MULAČ. 2013. Obchodní podnikání ve 21. století. Praha: Grada. Finanční řízení. ISBN 978-80-247-4780-4.

Nazeleno.cz. 2018. Ekologické hotely v Česku? *Žádný boom se zatím nekoná* [online]. [cit. 2016-12-11]. Dostupné z: <http://www.nazeleno.cz/bio/ekologicke-hotely-v-cesku-zadny-boom-se-zatim-nekona.aspx>

NOVÁČEK, Pavel. 2011. *Udržitelný rozvoj*. 2. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci. ISBN 978-80-244-2795-9.

PAWLICZEK, Adam. 2011. *Udržitelný rozvoj - vybrané aspekty z oblasti podnikání*. Karviná: Slezská univerzita v Opavě, OPF Karviná. ISBN 978-80-7248-700-4.

POLANECKÝ, Lukáš a Kateřina ZÍSKALOVÁ. 2018. Moderní ubytování v České republice podle nejnovějších světových trendů. Databáze ProQuest: Univerzitní knihovna TUL [online]. [cit. 2018-04-08] Dostupné z: <https://search.proquest.com/docview/1991137355/3C67CF81AED84829PQ/2?accountid=17116>

SOUČEK, Miroslav – ústní sdělení. (ředitel hotelu Clarion Grandhotel Zlatý Lev, hotel Clarion Grandhotel Zlatý Lev) v Liberci dne 19.10. 2017.

Svět svítidel. 2018a. *Průmyslová žárovka Ball Frosted E27/40W/230V* [online]. [cit. 2018-03-18]. Dostupné z: <https://www.svet-svitidel.cz/prumyslova-zarovka-ball-frosted-e27-40w-230v-html/>

Svět svítidel. 2018b. *LED žárovka Philips E27/6W/230V* [online]. [cit. 2018-03-18]. Dostupné z: <https://www.svet-svitidel.cz/led-zarovka-philips-e27-6w-230v-2/>

TZB-info. 2016. ContainHotel – *ekologicky šetrný hotel z kontejnerů na břehu Labe* [online]. [cit. 2018-04-07]. Dostupné z: <https://stavba.tzb-info.cz/hruba-stavba/14227-containhotel-ekologicky-setrny-hotel-z-kontejneru-na-brehu-labe>

Watersavers. 2018. Co je to úsporný perlátor? [online]. [cit. 2018-03-18]. Dostupné z: <http://www.sporime-vodu.cz/>

WELLS, Geoffrey. 2013. Sustainable Business: Theory and Practise of Business under Sustainability Principles. Cheltenham, UK: Edward Elgar. ISBN 9781781001851.

Seznam příloh

Příloha A: Foto hotelu Clarion Grandhotel Zlatý Lev	57
Příloha B: Foto hotelu Adria Praha.....	58
Příloha C: Schéma hotelové skupiny CPI Hotels, a.s.	59
Příloha D: Tabulka porovnávaných oblastí v rámci udržitelného podnikání	60
Příloha E: Vstupní parametry LED žárovky pro zpracování modelové situace	61
Příloha F: Vstupní parametry klasické žárovky pro zpracování modelové situace	62
Příloha G: Vstupní parametry úsporného perlátoru pro zpracování modelové situace	63

Příloha A: Foto hotelu Clarion Grandhotel Zlatý Lev

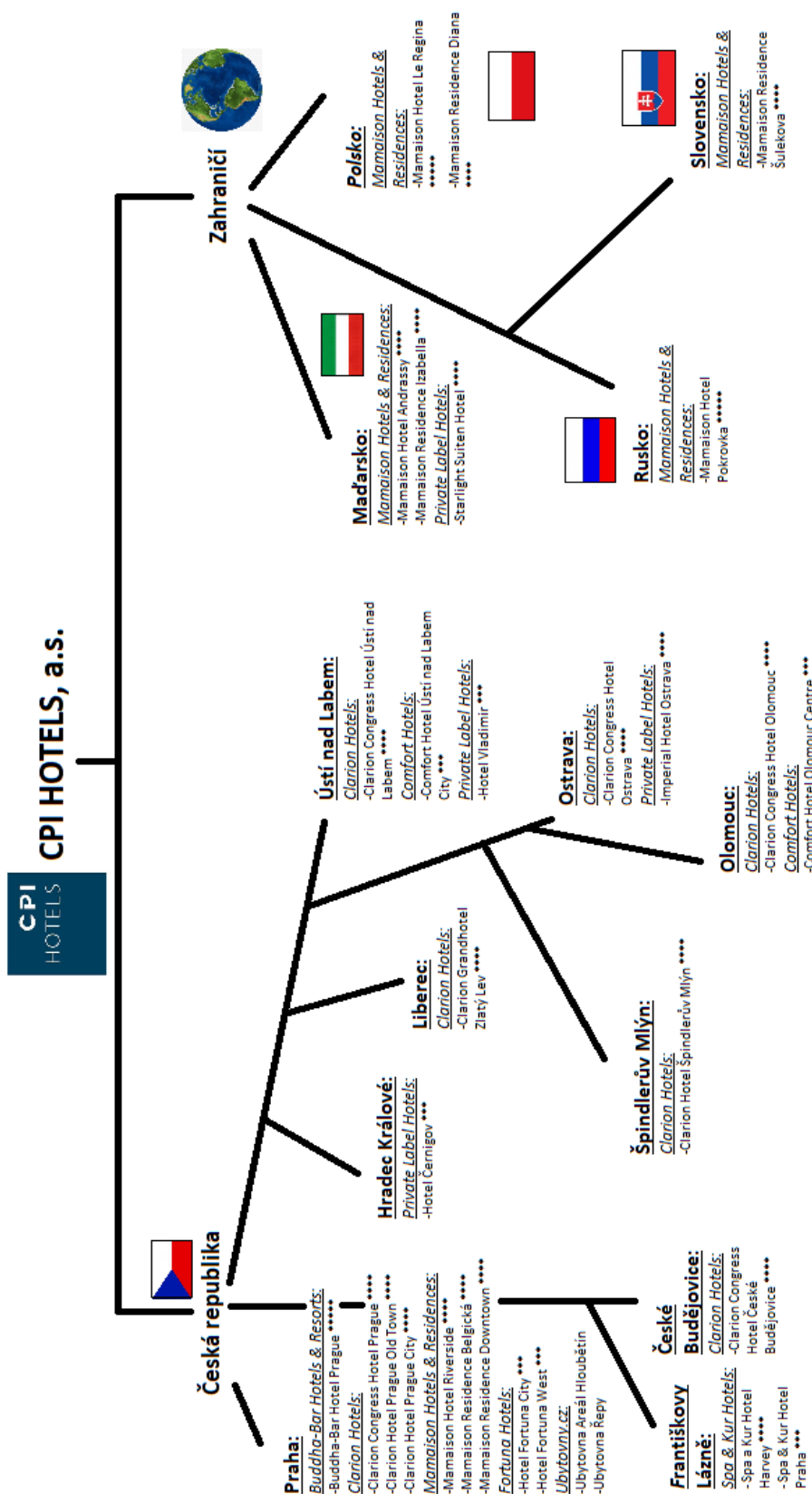
Zdroj: CPI Property Group (2015)

Příloha B: Foto hotelu Adria Praha

Zdroj: Hotel Adria Praha (2018a)

Příloha C: Schéma hotelové skupiny CPI Hotels, a.s.

Zdroj: vlastní zpracování podle CPI Hotels, a.s.

Příloha D: Tabulka porovnávaných oblastí v rámci udržitelného podnikání

	CLARION GRANHOTEL ZLATÝ LEV	HOTEL ADRIA PRAHA
OBLAST SPOTŘEBY ENERGIE		
Úsporné spotřebiče	X	X
Rekuperace tepla ze systému šedé vody	--	--
Rekuperace tepla	--	--
Energie z obnovitelných zdrojů	--	X
Automatické vypínací systémy	X	X
Úsporné žárovky	X	X
Vylepšení izolace oken	X	X
Regulace klimatizace	X	X
OBLAST SPOTŘEBY VODY		
Systém šedé vody	--	--
Omezený průtok vody	X	X
Využití dešťové vody	--	X
Použití šetrných čisticích prostředků	X	X
OBLAST ODPADŮ		
Třídění odpadů	X	X
Úplné nebo částečné odstranění jednorázových obalů	X	X
Recyklovaný papír	--	X
POSKYTOVANÉ SLUŽBY A ŘÍZENÍ HOTELU		
Odborné proškolení zaměstnanců	X	X
Odběr potravin od lokálních dodavatelů	X	X
Vlastní produkce potravin	--	X
Podpora charitativních organizací	X	X

Zdroj: vlastní zpracování

Příloha E: Vstupní parametry LED žárovky pro zpracování modelové situace

Kód položky:	P1642
Napětí	230 V
Záruční doba	24 měsíců
Typ	LED žárovka
Výrobce	Philips
Funkce	LED technologie
Výška	110 mm
Průměr	60 mm
Patice	E27
Příkon zdroje	6 W
Ekvivalent klasické žárovky	40 W
Stupeň krytí (IP)	IP20
Průměrná životnost zdroje	15000 h
Barva světla	4000 K
Světelný tok celkový	470 lm
Energetická třída	A+

Zdroj: Svět svítidel (2018b)

Příloha F: Vstupní parametry klasické žárovky pro zpracování modelové situace

Kód položky:	WJ0010
Záruční doba	24 měsíců
Typ	Žárovka
Funkce	Stmívatelné
Výška	70 mm
Průměr	45 mm
Patice	E27
Příkon zdroje ?	40 W
Energetická třída	E
Světelný tok celkový ?	340 lm
Průměrná životnost zdroje	1000 h
Napětí	230 V

Zdroj: Svět svítidel (2018a)

Příloha G: Vstupní parametry úsporného perlátoru pro zpracování modelové situace

RA6

- použití: umyvadla a dřezy
- antivápenný úsporný perlátor s provzdušněním s ochrannými kovovými prvky
- **systém antivandal ZABRAŇUJE KRÁDEŽI výrobku**
- dodávané základní nastavení z výroby je 6 litrů/m
  - možnost nastavení průtoků: 4,6,8,10,12,14, l/m
  - vnitřní závit **M22x1**
  - montáž na ramínko baterie
- instaluje se speciálním **MONTÁŽNÍM KLÍČEM**, který je součástí dodávky.
  - **SADA PRO NASTAVENÍ PRŮTOKŮ** je součástí dodávky
- úspora vody až 60 % při zachování komfortu.
  - elegantní design, k nerozeznání od klasických perlátorů.
  - **záruka 5 let**

Zdroj: Watersavers (2018)